10. యూనుస్ సూరా

పరిచయం

యూనుస్ (అస) ప్రాచీన కాలంలో పుట్టిన ప్రవక్త. ఆయన ఇరాక్‌కు ఉత్తరాన ఉన్న నైనవహ్ పట్టణానికి పంపించబడ్డారు. ఈ సూరా మక్కా కాలంలో అవతరించింది. దివ్య ఖుర్‌ఆన్ అల్లాహ్ తరఫున అవతరించిన గ్రంథమనీ, ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం)పై దేవుడు ఈ గ్రంథాన్ని అవతరింపచేసాడని ఈ సూరా ముఖ్యంగా నొక్కి చెప్పింది. ఒకవేళ దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌ను ముహమ్మద్ ప్రవక్త (సఅసం) స్వయంగా రచించి, అల్లాహ్ పంపిన దివ్య గ్రంథమని చెబుతున్నట్లయితే, ఇలాంటి ఒక్క సూరానయినా ఎవరూ ఎందుకు రాయలేక పోతున్నారని ప్రశ్నించింది.

దేవుని ఏకత్వం (తౌహీద్) ప్రాముఖ్యాన్ని గుర్తించాలని ఈ సూరా ప్రజలకు గట్టిగా చెప్పింది. విశ్వప్రభువు గురించి మరింతగా తెలుసుకోవాలనీ, ఆయన్ను మాత్రమే ఆరాధించాలనీ, ఆయన చట్టాలకు కట్టుబడాలనీ, కష్టాల్లో ఉన్నప్పుడు తమకు నష్టం కాని లాభం కాని కలుగజేసే శక్తిలేని ఇతరులను (దేవీ దేవతలను, స్వాములను, వలీలు, పీరులు, బాబాలు, చెట్లు పుట్టలు, రాళ్ళు వగైరాలను) వేడుకునే బదులు కేవలం అల్లాహ్‌కే మొరపెట్టుకోవాలని ఈ సూరా ఉద్బోధించింది. మరోవిధంగా చెప్పాలంటే, అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా ఇతరులను చేర్చరాదు. అల్లాహ్‌ను మాత్రమే వేడుకోవాలి. ఈ సందర్భంగా అల్లాహ్‌కు కుమారుడు ఎవరూ లేరని గట్టిగా చెప్పడం జరిగింది. దేనినీ ఆయనకు సంబంధించినదిగా చేర్చడానికి వీలులేదు.

చివర్లో యూనుస్ ప్రవక్త (అస) గురించిన క్లుప్తమైన ప్రస్తావన ఉంది. ఆయన జాతి ప్రజలు ఆయన్ను తిరస్కరించారు. అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా ఇతరులను నిలబెట్టేవారు. వినాశానికి చేరువయ్యారు. కాని వినాశం సూచనలు కనబడగానే, ఆలస్యం చేయకుండా వాళ్ళు పశ్చాత్తాపం ప్రకటించారు. అల్లాహ్ వారి పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరించాడు. వారిపై విధించిన శిక్షను ఉపసంహరించాడు.

దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌ను సందేహిస్తున్న అవిశ్వాసుల వైఖరినీ, ముహమ్మద్ ప్రవక్త (సఅస)ను మాంత్రికుడిగా భావించే అవిశ్వాసుల ధోరణిని ఈ సూరాలో ప్రశ్నించడం జరిగింది. అవిశ్వాసుల లక్షణాలను ఈ సూరా వివరించింది. వారు సర్వవ్యాపితమైన అల్లాహ్ చిహ్నాలను లక్ష్యపెట్టరు. తమకు లాభం కాని, నష్టం కాని కలిగించలేని వాటిని పూజిస్తారు. అవి తమకోసం దేవునికి సిఫారసు చేస్తాయని భావిస్తారు. వాళ్ళు ప్రాపంచిక జీవితంలో మునిగిపోయిన వారు, అల్లాహ్‌ను కలవటానికి ఇష్టపడరు. వాళ్ళు తమకు తామే నష్టం చేసుకుంటున్నారు. చివరకు వారే అపజయం పాలవుతారు. వారు అధర్మానికి కట్టుబడినవారు, చెవిటివారు, మూగవారు, అల్లాహ్ గురించి అబద్ధాలు కల్పిస్తుంటారు.

10. యూనుస్ సూరా

سُورَةُ يُونُسَ

అవతరణ : మక్కా[1] ఆయతులు : 109

అపార కరుణామయుడు, పరమ కృపాశీలుడైన అల్లాహ్ పేరుతో

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

1 అలిఫ్ – లామ్ – రా. ఇవి వివేకంతో నిండివున్న గ్రంథ వాక్యాలు.[2]

الٓرٰ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْحَكِيْمِ ①

2 ఏమిటీ, "ప్రజలను హెచ్చరించు. విశ్వసించినవారికి వారి ప్రభువు వద్ద పూర్తి ప్రతిఫలం, ఉన్నత స్థానం[3] ఉందన్న శుభవార్తను వినిపించు" అంటూ వారిలోని ఒక మనిషి వద్దకు మేము వహీ (సందేశం) పంపటం ప్రజలను ఆశ్చర్యచకితుల్ని[4] చేసిందా? (పైగా) తిరస్కారులు, "ఇతడు ముమ్మాటికీ పచ్చి మాంత్రికుడే"[5] అని పలికారు.

اَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا اَنْ اَوْحَيْنَآ اِلٰى رَجُلٍ مِّنْهُمْ اَنْ اَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالَ الْكٰفِرُوْنَ اِنَّ هٰذَا لَسٰحِرٌ مُّبِيْنٌ ②

1. ఈ సూరా మక్కాలోనే అవతరించింది. అయితే ఇందులోని రెండు ఆయతులు (మరి కొందరి ప్రకారం మూడు ఆయతులు) మాత్రం మదీనాలో అవతరించిన ఆయతులుగా భావించబడుతున్నాయి (ఫత్హుల్ ఖదీర్).
2. **"అల్ హకీమ్"** అనేది దివ్య ఖుర్ఆన్ గుణ వాచకం. వివేకంతో కూడుకున్నది అని దీని అర్థం. ఈ పదానికి మరికొన్ని అర్థాలు కూడా వస్తాయి. ఉదాహరణకు: **అల్ ముహ్కమ్.** అంటే ధర్మాధర్మాలను, దైవాజ్ఞలను, దేవుడు నియమించిన పరిమితులను విశదీకరించటంలో, విధించటంలో స్థిరమైనది. తిరుగులేనిది. **హాకిమ్ :** ప్రజల మధ్య ఏర్పడిన భేదాభిప్రాయాల విషయంలో తీర్పు చెప్పేది (అల్ బఖర : 23). హాకిమ్ అన్న పదానికి 'మహ్కూమ్ ఫీహ్' (తీర్పు చేయబడినది) అని కూడా అర్థం రావచ్చు. అల్లాహ్ ఈ గ్రంథంలో న్యాయంతో, సమతూకంతో కూడుకున్న తీర్పులు చేశాడు.
3. మూలంలో **'ఖదమ సిద్ఖిన్'** అని ఉంది. అంటే ఉన్నత స్థానం, ఉత్తమ పుణ్యఫలం, ఒక విశ్వాసి తన పరలోక జీవితం కోసం ముందుగా పంపుకునే సదాచరణలు.
4. అందులో వారు ఆశ్చర్యపోవలసిన విషయం ఏమీ లేదని ఆయతు భావం. అలాగే దేవుని మందలింపు కూడా అందులో ఇమిడి ఉంది. మానవజాతిలో నుంచే ఒక

3 నిశ్చయంగా మీ ప్రభువు అల్లాహ్‌యే. ఆయన ఆకాశాలను, భూమినీ ఆరు రోజులలో సృష్టించాడు. తర్వాత సింహాసనాన్ని (అర్ష్‌ను) అధీష్టించాడు.[6] ఆయన సమస్త వ్యవహారాలను నిర్వహిస్తున్నాడు.[7] ఆయన అనుమతి లేకుండా (ఆయన సమక్షంలో) సిఫారసు చేయగల వాడెవడూ లేడు.[8] అటువంటి అల్లాహ్‌యే మీ ప్రభువు. కాబట్టి మీరు ఆయన్నే ఆరాధించండి.[9] అయినా (ఇంత చెప్పినా) మీరు గుణపాఠం గ్రహించరా?

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ
ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۖ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ ۖ مَا مِن شَفِيعٍ إِلَّا مِن
بَعْدِ إِذْنِهِ ۚ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ③

ప్రవక్తను దేవుడు ఎన్నుకోవటం ఆశ్చర్యకరం కారాదు. ఎందుకంటే ప్రవక్త అనేవాడు మనుజజాతికి చెందినవాడై ఉండటమే సమంజసం. ఎందుకంటే మనుషుల మనో భావాలు, వారి అవసరాలు, బలహీనతలు అన్నీ అతనికి తెలిసి ఉంటాయి. అందువల్ల ప్రవక్తను ప్రజలూ, ప్రజలు ప్రవక్తనూ సరిగ్గా అర్థం చేసుకునేందుకు ఆస్కారం ఉంటుంది. దీనికి బదులు ప్రవక్త దైవదూతల జాతికో, జిన్నుల కోవకో చెందినవాడై ఉంటే దైవదౌత్య లక్ష్యం నెరవేరకపోవచ్చు. ఎందుకంటే ప్రజలు అటువంటి ప్రవక్తకు దగ్గరయ్యే బదులు భయపడి అల్లంత దూరాన వెళ్ళిపోవచ్చు. అదలా ఉంచితే జిన్ను లేక దైవదూత అయిన ప్రవక్తను ప్రజలు తమ కళ్లతో చూడలేకపోతారు. ఒకవేళ జిన్నును లేక దైవదూతను మానవాకారంలో పంపితే మళ్ళీ అదే అభ్యంతరం వ్యక్తమవుతుంది, 'ఇతను కూడా మాలాంటి మానవుడేగా!' అని.

5. ప్రవక్తను ధిక్కరించేందుకు తగు కారణం దొరకనప్పుడల్లా అవిశ్వాసులు, "అతడు మాంత్రికుడు" అని నిందించి వెళ్ళిపోయేవారు.

6. దీని వివరణ కోసం అల్ ఆరాఫ్ సూరా 54వ ఆయతుకు ఇవ్వబడిన వ్యాఖ్యానాన్ని చూడండి.

7. ఆయన భూమ్యాకాశాలను సృష్టించి వాటిని వాటి మానాన వదలిపెట్టలేదు. పైగా సమస్త విశ్వమండలాన్ని సజావుగా నడిపే వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేశాడు. ఆ వ్యవస్థలో ఎక్కడా ఎలాంటి వెలితిగానీ, వ్యాఘాతంగానీ కనిపించదు. ప్రతివస్తువు ఆయన ఆదేశానుసారం తన పరిధిలో తనవంతు విధిని సక్రమంగా నిర్వర్తిస్తూ ఉంది.

8. ఇది ముష్రిక్కులను, అవిశ్వాసులను ఉద్దేశించి చెప్పబడిన మాట. వారి విశ్వాసాలు మిథ్యా విశ్వాసాలు. వారు విగ్రహాలను, జిన్నులను కొలిచేవారు. దైవసమక్షంలో

4 మీరంతా ఆయన వద్దకే మరలిపోవ
లసి ఉంది. అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్య
మైనది. నిస్సందేహంగా ఆయనే తొలిసారి
పుట్టిస్తాడు, మరి విశ్వసించి, మంచి
పనులు చేసిన వారికి న్యాయసమ్మతంగా
పుణ్య ఫలం ప్రసాదించేందుకు మలిసారి
పుట్టించే వాడు కూడా ఆయనే. సత్యాన్ని
తిరస్కరించినవారికి వారి తిరస్కార
వైఖరి మూలంగా త్రాగటానికి సలసలా
కాగే నీరు, బాధాకరమైన శిక్ష
ఉంటుంది.[10]

إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا إِنَّهُ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٤﴾

5 సూర్యుణ్ణి ప్రకాశమానంగానూ,
చంద్రుణ్ణి కాంతిమంతంగానూ చేసిన
వాడు ఆయనే.[11] మీరు సంవత్సరాల
సంఖ్యను, లెక్కలను తెలుసుకోవటానికి

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ

అవి తమను ఆదుకుంటాయని దృఢంగా నమ్మేవారు. సిఫారసు స్వీకరించబడటం సంగతి అటుంచి, కనీసం అల్లాహ్ అనుమతి లేకుండా సిఫారసు కూడా ఎవరూ చేయలేరని స్పష్టం చేయబడింది. ఆ అనుమతి కూడా అల్లాహ్ తాను కోరినవారికే – కొన్ని షరతులపై – ఇస్తాడు.

1. “సిఫారసు వినటానికి అల్లాహ్ కోరిన వారి విషయంలో తప్ప వేరెవరి గురించీ వారు సిఫారసు చేయలేరు.” (అంబియా – 28).

2. “అల్లాహ్ ఎవరి విషయంలో ఏదైనా విన్నపం వినదలుస్తాడో, ఎవడు ఆయనకు ఇష్టమైనవాడో, వాని విషయంలో అనుమతి ఇస్తే తప్ప వారి సిఫారసు ఏమాత్రం ఉపయోగపడదు.” (అన్ నజ్మ్ – 26).

9. అంటే సృష్టికర్త, పాలకుడు, పోషకుడు, నిర్వహణకర్త, సర్వాధికారి అయిన అల్లాహ్ మాత్రమే మీ ఆరాధనలకు, ఉపాసనలకు అర్హుడు.

10. ఈ ఆయతులో ప్రళయ దిన సంభవం గురించి, దైవ సన్నిధిలో మానవులందరి సమావేశం గురించి, శిక్షా బహుమానాల గురించి చెప్పటం జరిగింది. ఈ అంశం దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో పదే పదే పునరావృతం అవుతూ ఉంటుంది. పరిపరి విధాలుగా చెప్పి దైవభీతినీ, పరలోక చింతనను మనిషిలో కలిగించటం ఖుర్ఆన్ ప్రత్యేకత.

11. ఆయన సూర్యుణ్ణి ప్రకాశమానంగానూ, చంద్రుణ్ణి కాంతిని విరజిమ్మేదిగానూ చేశాడు.

చంద్రుని దశలను కూడా ఆయనే నిర్ధారించాడు.[12] అల్లాహ్ వీటిని సత్యబద్ధంగా తప్ప (నిరర్థకంగా) పుట్టించలేదు. తెలుసుకోగల వారికోసం ఆయన ఈ సూచనలను విడమరచి చెబుతున్నాడు.

لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَٰلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝٥

6 నిస్సందేహంగా రేయింబవళ్ళు ఒకదాని తరువాత ఒకటి రావటంలోనూ, భూమ్యాకాశాలలో అల్లాహ్ సృష్టించిన వస్తువులన్నింటిలోనూ దైవభీతి గలవారి కోసం సూచనలున్నాయి.

إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ ۝٦

7 మమ్మల్ని కలుసుకునే విషయంపై నమ్మకం లేనివారికీ, ప్రాపంచిక జీవితంతోనే సంతోషించిన వారికీ, దానితోనే సంతృప్తిచెందిన వారికీ, మా ఆయతుల పట్ల నిర్లక్ష్యభావం ప్రదర్శించిన వారికీ –

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنُّوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ ۝٧

8 వారు ఆర్జించిన దాని ప్రతిఫలంగా వారి నివాసం నరకాగ్ని అవుతుంది.

أُولَٰئِكَ مَأْوَاهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝٨

నిశ్చయంగా సూర్యచంద్రులు దేవుని సూచనలలోనివి. విశ్వవ్యవస్థను నడపటంలో, ప్రాణుల మనుగడలో అవి పోషిస్తున్న పాత్ర అద్వితీయం. లోకానికి సూర్యుడు వేడినివ్వగా, చంద్రుడు వెలుగునిస్తున్నాడు. వాటి అవసరం తమకు ఎంతగా ఉందో మానవులకు తెలియనిది కాదు. సూర్యుడు స్వయం ప్రకాశకమనీ, దీనికి భిన్నంగా చంద్రుడు స్వయం ప్రకాశకం కాదనీ, దాని కాంతి సూర్యుని నుంచి పరివర్తనం చెంది వస్తుందని శాస్త్రవేత్తలు భావిస్తున్నారు (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్).

12. అంటే మేము చంద్రుని పెరిగే తరిగే దశలను నిర్ధారించాము. అవి మొత్తం 28 దశలు (మజిలీలు). అది ఒక్కో రాత్రి ఒక్కో దశకు చేరుకుంటుంది. ఈ విధి నిర్వహణలో అది ఏ లోటూ రానివ్వదు. మొదటి దశలలో అది చిన్నగా, కరవాలం లాగా కానవస్తుంది. ఆ తరువాత క్రమక్రమంగా అది పెరగసాగుతుంది. 14వ దశకు (14వ మజిలీకి) చేరుకునేసరికి పూర్ణచంద్రునిలా మారుతుంది. ఆ తరువాత అది మళ్ళీ నిరంతరం క్షీణిస్తూపోతుంది. కడకు అది ఒకటీ లేక రెండు రాత్రులు

9 నిశ్చయంగా – విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసినవారికి వారి ప్రభువు వారి విశ్వాసం కారణంగా వారిని గమ్యస్థానానికి చేరు స్తాడు[13] – క్రింద కాలువలు ప్రవహించే అనుగ్రహభరితమైన స్వర్గవనాలలోకి!

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُم بِإِيمَانِهِمْ ۖ تَجْرِي مِن تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ⑨

10 "అల్లాహ్ ! నీవు పవిత్రుడవు"[14] అనే మాట వారి నోట వెలువడుతుంది. "అస్సలాము అలైకుమ్ (మీకు శాంతి కలుగు గాక)!"[15] అని వారు పరస్పరం శాంతిపూర్వకంగా చెప్పుకుంటారు. "సర్వ లోక ప్రభువగు అల్లాహ్‌కే సకల స్తోత్రాలు" అన్నది వారి ముగింపు వాక్యం అయి ఉంటుంది.

دَعْوَاهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ۚ وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ⑩

కనిపించకుండా పోతుంది. ఆ తరువాత – సరికొత్తగా – నెలవంక రూపంలో దర్శనమిస్తుంది. ఈ పెరిగే తరిగే దశల ద్వారా మీరు సంవత్సరాల, నెలల లెక్కను నిర్ధారిస్తారు. కొన్ని రోజులలో పగలు 12 గంటలు, రాత్రి 12 గంటలు ఉంటాయి. కొన్ని సీజన్లలో రాత్రి పెద్దదై పగలు చిన్నదవుతుంది. మరికొన్ని సీజన్లలో రాత్రి చిన్నదై పగలు సుదీర్ఘంగా ఉంటుంది. ఈ పెరగటం – తరగటంలో కూడా అనేక ప్రాపంచిక పారలౌకిక ప్రయోజనాలు ఇమిడి ఉన్నాయి. ఈ నెల పొడుపు ద్వారానే హజ్, రమజాన్ ఉపవాసాలు, నిషిద్ధ మాసాల లెక్క కట్టడం జరుగుతుంది.

13. దీనికి మరో అర్థం ఈ విధంగా చెప్పబడింది : "ప్రపంచంలో వారు విశ్వాసంపై స్థిరంగా ఉన్న కారణంగా ప్రళయదినాన అల్లాహ్ 'పుల్‌సిరాత్'ను దాటిపోవటాన్ని సులభతరం చేస్తాడు." మరికొంతమంది ఇలా అభిప్రాయపడ్డారు : ప్రళయదినాన అల్లాహ్ ఈ భాగ్యవంతులకు ఒక 'కాంతి'ని ప్రసాదిస్తాడు. వారు ఆ కాంతిలో అలవోకగా తమ గమ్యస్థానాన్ని చేరుకుంటారు. ఈ విషయం 'అల్ హదీద్' సూరాలో కూడా చెప్పబడింది.

14. స్వర్గవాసులు ఎల్లప్పుడూ దైవస్తోత్రం చేస్తూ, దైవానికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటూ ఉంటారు. వారు ఏది పలికినా అందులో దైవ ప్రశంస ఉట్టిపడుతూ ఉంటుంది. "మనిషి ఉఛ్వాస నిశ్వాసలు ఎంత సహజమో స్వర్గవాసుల అధరాలపై దైవస్తోత్రం, దేవుని పవిత్ర వచనాలు ఆలాపించబడటం కూడా అంతే సహజం" అన్న హదీసు ఈ సందర్భంగా గమనించదగినది (సహీహ్ ముస్లిం – కితాబుల్ జన్నహ్....).

11 ప్రజలు లాభం కోసం ఎంత తొందర పెడతారో అంతే తొందరగా అల్లాహ్ వారికి నష్టం చేకూర్చితే వారి వాగ్దానం ఎప్పుడో పూర్తయిపోయి ఉండేది.[16] కనుక మా వద్దకు మరలి రావటంపై నమ్మకం లేనివారిని, వారు తమ తలబిరుసు తనంలో తచ్చాడుతూ ఉండేందుకు – వారి మానాన వారిని వదలిపెడతాము.

وَلَوْ يُعَجِّلُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ إِلَيْهِمْ أَجَلُهُمْ ۖ فَنَذَرُ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١﴾

12 మనిషికి ఏదైనా కష్టం కలిగినప్పుడు పడుకొని, కూర్చొని, నిలబడీ మమ్మల్ని మొరపెట్టుకుంటాడు. మరి మేము అతని కష్టాన్ని అతన్నుంచి తొలగించినప్పుడు,

وَإِذَا مَسَّ الْإِنسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنبِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا
فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ كَأَن لَّمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرٍّ

15. అంటే స్వర్గవాసులు ఒకరినొకరు 'సలాం'తో పలకరిస్తూ, ఒండొకరి శ్రేయాన్ని అభిలషిస్తూ ఉంటారు. దైవదూతలు సయితం వారికి సలాం చేస్తూ ఉంటారు.

16. దీనికి ఒక అర్థం ఇది : మనిషి మేలు కోసం హడావిడి చేసినట్లే కీడు కోసం కూడా హడావిడి చేస్తాడు. "నీవు సత్యవంతుడవే అయితే నీవు మాటిమాటికీ హెచ్చరిస్తున్న ఆ శిక్షను కాస్త తీసుకురా చూద్దాం" అని ప్రవక్తకు సవాలు విసురుతాడు. వారు కోరుతున్నట్లు మేము గనక మా శిక్షను వారిపైకి పంపి ఉంటే వారి కథ ఎప్పుడో కంచికి చేరి ఉండేది. కాని మేము వారిపట్ల పట్టు విడుపుల వైఖరిని అవలంబిస్తున్నాము అని అల్లాహ్ అంటున్నాడు. దీనికి మరో అర్థం ఇది కావచ్చు: మానవుడు తనకు మేలు చేకూర్చమని ప్రార్థించినట్లే (దాన్ని మేము ఆమోదిస్తాము కూడా) కష్టకాలంలో చిరాకుతో చిందులేస్తూ తన కోసం, తన ఆలుబిడ్డల కోసం కీడును కోరుకుంటాడు. శాపనార్థాలు పెడుతూ ఉంటాడు. వాటిని మేము ఉపేక్షిస్తున్నాము. నోటితో అలాంటి పాడుమాటలంటున్నాడేగాని, మనస్ఫూర్తిగా అతడలా కోరుకోడుకదా! వారు కోరిందే తడవుగా మేము వారి శాపనార్థాలకు ఆమోదముద్ర వేసినట్లయితే వారెప్పుడో మృత్యు ఒడిలోకి చేరి ఉండేవాళ్లు. అందుకే హదీసులో ఇలా అనబడింది : "మీరు మీ విషయంలో, మీ కన్నపిల్లల విషయంలో, మీ ఆస్తిపాస్తుల, వర్తక వాణిజ్యాల విషయంలో ఎన్నడూ చెడుగా ప్రార్థించకండి. దేవుడు ప్రార్థనలు ఆమోదించే ఘడియలలో ఒకవేళ మీరు అలాంటి చెడు ప్రార్థనలు చేస్తే అవి ఆమోదముద్ర పొందే ప్రమాదముంది" (సుననె అబూ దావూద్ – కితాబుల్ విత్ర్; ముస్లిం – కితాబుజ్జుహ్ద్).

مَسَّهٗ كَذٰلِكَ زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِيْنَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٢﴾

తనకు కలిగిన ఏ కష్టానికీ, ఎప్పుడూ, మమ్మల్ని ప్రార్థించనే లేదన్నట్లుగా వ్యవహరిస్తాడు.[17] ఈ విధంగా హద్దుమీరి పోయే వారి పనులు వారికి ఎంతో రమణీయంగా చెయ్యబడ్డాయి.[18]

وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا الْقُرُوْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوْا ۙ وَجَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ وَمَا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْا ؕ كَذٰلِكَ نَجْزِى الْقَوْمَ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿١٣﴾

13 మేము మీకు పూర్వం ఎన్నో జాతులను–వారు అన్యాయానికి ఒడిగట్టినప్పుడు– తుదముట్టించాము. వారివద్దకు వారి ప్రవక్తలు కూడా సూచనలు తీసుకువచ్చారు. కాని వారు విశ్వసిస్తే కదా?! మేము అపరాధ జనులకు ఇలాంటి శిక్షనే విధిస్తాము.[19]

17. మానవనైజం ఇక్కడ కళ్లకు కట్టినట్లుగా చిత్రీకరించబడింది. ప్రజల్లో అధికుల ధోరణి ఇలాగే ఉంటుంది. దైవాన్ని విశ్వసించే చాలామందిలో సయితం ఈ వైఖరి కనిపిస్తూ ఉంటుంది. వారు దీనాతిదీనంగా ప్రార్థిస్తారు. పదే పదే లెంపలేసుకుంటారు. దైవ సన్నిధిలో కుమిలి కుమిలి ఏడుస్తారు. వారి స్థితిపై దయదలచి అల్లాహ్ వారిని ఆపదల నుంచి గట్టెక్కించగానే ఎంతో నిర్లక్ష్యంగా, తల ఎగురవేస్తూ తిరుగుతారు. అసలు తాము ఎన్నడూ దైవసన్నిధిలో నిస్సహాయస్థితిని వ్యక్తపరచనే లేదన్నట్లుగా ప్రవర్తిస్తారు. చేసిన మేలును మరచిపోయి కృతఘ్నులుగా మసలుకోవటం అంటే ఇదే!

18. వారి పనులు వారికి రమణీయంగా చూపబడటంలోని ఉద్దేశం వారిని పరీక్షించటం కావచ్చు లేదా వారికి కొంత గడువు ఇచ్చే నిమిత్తం కావచ్చు. షైతాను ప్రేరణల ద్వారా కూడా వారికి అలా అనిపించవచ్చు. లేదా చెడుల వైపుకు పురికొల్పే మానవ మనస్సు వల్ల కూడా వారి చేష్టలు వారికి ఎంతో అందంగా కనిపించవచ్చు (యూసుఫ్ – 53). హద్దుమీరే వారు మాత్రమే ఇలాంటి పరిస్థితుల ప్రభావానికి లోనవుతుంటారు. ఈ ఆయతులోని భావం ఏమిటంటే ప్రార్థించటం పట్ల వైముఖ్యం, దైవానికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవటం పట్ల నిర్లక్ష్యం, మనోవాంఛలకు దాసోహమనటం వంటివి వారికి అందంగా, ఆకర్షణీయంగా చేయబడ్డాయి (ఫత్హుల్ ఖదీర్).

19. గత సమాజాల మాదిరిగానే మీరు కూడా వినాశానికి లోను చేయబడతారని ఈ వాక్యంలో మక్కా అవిశ్వాసులు హెచ్చరించబడ్డారు.

ثُمَّ جَعَلْنٰكُمْ خَلٰٓئِفَ فِي الْاَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ
تَعْمَلُوْنَ ﴿١٤﴾

14 మరి వారి తర్వాత – మీరు ఏ విధంగా పని చేస్తారో చూడటానికి మేము వారి స్థానంలో మిమ్మల్ని భూమికి వారసులుగా తీసుకువచ్చాము.[20]

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالَ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ
لِقَآءَنَا ائْتِ بِقُرْاٰنٍ غَيْرِ هٰذَآ اَوْ بَدِّلْهُ قُلْ مَا يَكُوْنُ لِيْٓ
اَنْ اُبَدِّلَهٗ مِنْ تِلْقَآئِ نَفْسِيْ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰٓى اِلَيَّ
اِنِّيْٓ اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ رَبِّيْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿١٥﴾

15 వారి ముందు స్పష్టమైన మా వాక్యాలను చదివి వినిపించినప్పుడు,[21] మమ్మల్ని కలిసే నమ్మకం లేనివారు "ఇది తప్ప వేరొక ఖుర్‌ఆన్‌ను తీసుకు రా[22] లేదా ఇందులో కొంత సవరణ చెయ్యి" అంటారు. (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు : "నా తరఫున ఇందులో సవరణ చేసే అధికారం నాకేమాత్రం లేదు.[23] నా వద్దకు 'వహీ' ద్వారా పంపబడే దానిని నేను (యథాతథంగా) అనుసరించేవాణ్ణి మాత్రమే. ఒకవేళ నేను గనక నా ప్రభువు పట్ల అవిధేయతకు పాల్పడినట్లయితే ఒక మహా దినమున విధించబడే శిక్షకు భయపడుతున్నాను."[24]

20. **ఖలాయిఫ్** అనే పదం **ఖలీఫా** అన్న పదానికి బహువచనం. మీరు గత సమాజాలకు బదులుగా లేక పరస్పరం వారసులుగా చేయబడతారు అని దీని భావం.

21. అంటే అల్లాహ్ దైవత్వాన్నీ, ఆయన ఏకత్వాన్ని నిరూపించే అంశాలను వారి ముందు ప్రస్తావించినప్పుడు.

22. అంటే – ఈ ఖుర్‌ఆన్‌కు బదులుగా మరో ఖుర్‌ఆన్‌నయినా తీసుకురండి లేదంటే ఈ గ్రంథంలో మా అభిమతానికనుగుణంగా మార్పులైనా చేయండి. అలా చేయకపోతే మేము మీ సందేశాన్ని ఆలకించబోము అన్నది వారి మాటల ఉద్దేశం.

23. మీరు చేసే ఈ రెండు డిమాండ్లలో ఏ ఒక్కదానినీ నేను నెరవేర్చలేను. నా ఇష్టానుసారం దైవగ్రంథంలో మార్పులు చేసే అధికారం నాకు లేనేలేదు అని మహాప్రవక్త (స) చెప్పారు.

24. విశ్వప్రభువు అయిన అల్లాహ్ తరఫున నాకు అందజేయబడే వాణిని ఖచ్చితంగా అనుసరించటమే నా కర్తవ్యం. అందులో గనక నేను ఏమైనా హెచ్చుతగ్గులు చేస్తే

16 "అల్లాహ్ కోరితే దీన్ని నేను మీకు చదివి వినిపించటంగానీ, అల్లాహ్ దాని గురించి మీకు తెలియజేయటంగానీ జరిగి ఉండేదే కాదు.[25] ఎందుకంటే ఇంతకు ముందు నేను నా జీవితకాలంలో ఓ పెద్దభాగం మీ మధ్యనే గడిపాను. అసలు మీరు బుద్ధిని ఉపయోగించరా?"[26] అని అడుగు.

قُل لَّوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَا أَدْرَاكُم بِهِ ۖ فَقَدْ
لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِّن قَبْلِهِ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾

17 కనుక అల్లాహ్‌కు అబద్ధాలను అంటగట్టే, లేక ఆయన వాక్యాలను అబద్ధాలుగా ఖరారుచేసే వాడికన్నా పరమ దుర్మార్గుడు ఎవడుంటాడు? ఇలాంటి అపరాధులు ఎట్టిపరిస్థితిలోనూ సాఫల్యం పొందరు.

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۚ
إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٧﴾

18 వారు అల్లాహ్‌ను వదలి[27] తమకు నష్టాన్నిగానీ, లాభాన్నిగానీ చేకూర్చలేని వాటిని[28] పూజిస్తున్నారు. ఇంకా, "అల్లాహ్

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ
وَيَقُولُونَ هَٰؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللَّهِ ۚ قُلْ أَتُنَبِّئُونَ

తీర్పుదినాన దేవుని పట్టునుండి నన్ను నేను కాపాడుకోలేను అని దైవప్రవక్త (స) చేత చెప్పించబడుతోంది.

25. ఇదంతా దేవుని తరఫున ప్రణాళికాబద్ధంగా జరుగుతోంది. చదివి వినిపించాలన్నది ఆయన తలంపు గనకనే నేను మీకు ఆ ఆజ్ఞలను చదివి వినిపించాను. దైవాభిమతం మరోవిధంగా ఉంటే అసలు ఇదంతా జరిగేదే కాదు; మూలంలోని **'అద్‌రాకుమ్ బిహీ'** అనే పదాన్ని కొందరు **'ఆలమకుమ్ బిహీ అలా లిసానీ'** అని తర్జుమా చేశారు. అంటే 'అల్లాహ్ నా నోటి ద్వారా మీకు ఈ ఖుర్ఆన్ గురించి ఏమీ తెలిపి ఉండేవాడు కాదు' అని భావం.

26. దైవప్రవక్తగా నియుక్తంగాక మునుపు నేను 40 సంవత్సరాలపాటు మీ మధ్య ఉన్నాను. నేనెవరో మీకు బాగా తెలుసు. నేనెప్పుడైనా ఏ గురువు దగ్గరైనా పాఠాలు నేర్చుకున్నానా? నా సత్యసంధతపై, నా నిజాయితీపై మీరు స్వయంగా సాక్ష్యమిచ్చారు. అలాంటి నేను అల్లాహ్‌కు అబద్ధాలను ఆపాదించటం సంభవమా?– దీని భావం ఏమిటంటే దివ్యఖుర్ఆన్ సాంతం దేవుని తరఫున వచ్చినది. అది నా విరచితం కానేకాదు. అందులో సవరణలు చేసే అధికారం నాకు లేదు.

اللّٰهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ ۚ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿١٨﴾

సమక్షంలో ఇవి మాకు సిఫారసు చేస్తాయి"[29] అని చెబుతున్నారు. "ఏమిటీ, ఆకాశాలలో గానీ, భూమిలో గానీ అల్లాహ్‌కు తెలియని దానిని గురించి మీరు ఆయనకు తెలియజేస్తున్నారా?"[30] వారు కల్పించే భాగస్వామ్యాల నుంచి ఆయన పవిత్రుడు, ఉన్నతుడు[31] అని (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు.

وَمَا كَانَ النَّاسُ اِلَّآ اُمَّةً وَّاحِدَةً فَاخْتَلَفُوْا ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيْمَا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿١٩﴾

19 మొదట్లో జనులంతా ఒకే సంఘంగా ఉండేవారు. తరువాత వారు విభేదించు కున్నారు.[32] నీ ప్రభువు తరఫునుంచి ముందుగానే ఒక విషయం ఖరారు కాకుండా ఉన్నట్లయితే, వారు విభేదించు కునే విషయం ఎప్పుడో తేల్చివెయ్య బడేది.[33]

27. ముష్రిక్కులు అల్లాహ్ దాస్య పరిమితులను ఉల్లంఘించేవారు. అంతేగాని అల్లాహ్ దాస్యాన్ని పూర్తిగా త్యజించేవారు కారు. అంటే అల్లాహ్‌ను ఆరాధించటంతో పాటు దైవేతరులను కూడా పూజించేవారు.

28. ఆరాధ్యదైవం అయినవాడు తన విధేయులకు బహుమానం ప్రసాదించాలి. తన మాటను విననివారిని శిక్షించాలి. ఆ మాత్రం చేతకానివాడు 'దేవుడు' కాజాలడు. కాని వీరు పూజించే వాటికి ఆ 'శక్తి' లేదు.

29. అంటే వారి సిఫారసు వల్ల దేవుడు మా అక్కరలన్నీ తీరుస్తాడు. మా దురవస్థను చక్క దిద్దుతాడు. మా విరోధుల మంచిస్థితిని చెడగొట్టేస్తాడు అని వారు నమ్మేవారు. దీన్నిబట్టి తెలిసేదేమిటంటే తాము కొలిచే చిల్లర దేవుళ్ళు స్వయంగా తమ అవసరాలను తీరుస్తారన్న నమ్మకం ముష్రిక్కులకు ఉండేది కాదు. కాకపోతే వారు సర్వాధిపతి అయిన దేవుని వద్ద 'సాధనం' (వసీలా)గా ఉపయోగపడతారని నమ్మేవారన్నమాట!

30. అంటే – నీకు సహవర్తులు కూడా ఉన్నారు. నీ సమక్షంలో సిఫారసు చేసేవారు కూడా ఉన్నారయ్యా! అన్న సంగతిని వారు అల్లాహ్‌కు తెలియపరచాలనుకుంటున్నారా? ఆ సంగతి దైవానికి తెలియదని వీరు అనుకుంటున్నారా?

31. బహుదైవారాధకుల ఈ మాటలు నిరాధారమైనవనీ, వారు కల్పించే ఈ అసత్యాలతో

20 "అతని ప్రభువు తరఫున అతనిపై ఏదైనా సూచన ఎందుకు అవతరించదు?"[34] అని వారంటున్నారు. "రహస్య జ్ఞానం అల్లాహ్ వద్ద మాత్రమే ఉంది.[35] కాబట్టి మీరూ నిరీక్షించండి, మీతోపాటు నేనూ నిరీక్షిస్తున్నాను" అని (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు.

وَيَقُولُونَ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ ۖ فَقُلْ إِنَّمَا ٱلْغَيْبُ لِلَّهِ فَٱنتَظِرُوٓا۟ إِنِّى مَعَكُم مِّنَ ٱلْمُنتَظِرِينَ ﴿٢٠﴾

అల్లాహ్‌కు ఎట్టి సంబంధం లేదనీ, ఆయన పవిత్రుడు, అధికుడని ఇందులో స్పష్టం చేయటం జరిగింది.

32. అంటే – ఈ షిర్క్ (బహుదైవారాధన) ప్రజలు తమకు తాముగా కల్పించుకున్నదే తప్ప ముందు నుంచీ ఉన్నది కాదు. ప్రారంభంలో మనుషులంతా ఒకే ధర్మాన్ని అవలంబించేవారు. ఒకే సంఘంగా ఉండేవారు. అదే ఇస్లాం. అది తౌహీద్ (ఏకదైవారాధన)పై ఆధారపడి ఉండేది. దైవప్రవక్త హజ్రత్ నూహ్ (అలైహిస్సలాం) కాలం వరకూ జనులు ఈ తౌహీద్‌పైనే ఉన్నారు. ఆ తరువాత వారిలో చీలిక వచ్చింది. కొంతమంది అల్లాహ్‌తో పాటు మరికొందరిని కూడా దైవత్వంలో భాగస్వాములుగా చేసుకున్నారు.

33. అంటే–దేవుడు తన సృష్టితాలకు నిర్ణీత గడువు నిర్థారించకుండా ఉంటే, సత్యాసత్యాలను వారికి క్షుణ్ణంగా తెలియజెప్పేవరకూ వారిపై ఎలాంటి చర్యా గైకొనరాదన్నమాట ముందుగానే ఖరారు చేయకుండా ఉన్నట్లయితే వారి సంగతిని ఏనాడో తేల్చేసి ఉండేవాడు. విశ్వాసులను సుఖసౌఖ్యాలకు, అవిశ్వాసులను వ్యధలకు లోనుచేసి ఉండేవాడు.

34. **'సూచన'** (ఆయత్) అంటే ఏదైనా గొప్ప మహిమ లేక చమత్కారం అని భావం. ఉదాహరణకు: సమూద్ జాతి కొరకు ఒంటె పుట్టుకు వచ్చింది. అలాగే వీళ్ళ (కురైషుల) కోసం సఫా పర్వతాన్ని బంగారు పర్వతంగా చేయాలనో లేదా మక్కాలోని పర్వతాలన్నింటినీ రూపుమాపి వాటి స్థానంలో నదీనదాలను ప్రవహింపజెయ్యాలనో వీళ్లు కోరుకుంటున్నారా?

35. అల్లాహ్ గనక తలచుకుంటే ఈ అద్భుతాలు చేసి చూపగలడు. కాని ఆ తరువాత కూడా వారు గనక విశ్వసించకపోతే దైవశాసనం అమల్లోకి వస్తుంది. దేవుడు తన సంప్రదాయానుసారం వారిని తుదముట్టించవలసి వస్తుంది. అందుకే – ఏ జాతి అయినా కోరగానే దానికోర్కెను ఆయన తీర్చడు. మహిమలు ఎవరి పాలిట శ్రేయస్కరంగా పరిణమిస్తాయో, మరెవరి పాలిట హానికరం అవుతాయో ఆయనకు బాగా

21 ప్రజలపై ఆపద వచ్చిపడిన తరువాత మేము వారికి (మా) కారుణ్యం రుచి చూపితే,[36] వెంటనే వారు మా ఆయతు లకు వ్యతిరేకంగా ఎత్తులు వేయటం మొదలెడతారు.[37] "ఎత్తులు వేయటంలో అల్లాహ్ మీకంటే చాలా వేగం"[38] అని (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు. నిశ్చయంగా మా దూతలు మీ ఎత్తులను వ్రాస్తున్నారు.

وَإِذَآ أَذَقۡنَا ٱلنَّاسَ رَحۡمَةٗ مِّنۢ بَعۡدِ ضَرَّآءَ مَسَّتۡهُمۡ إِذَا لَهُم مَّكۡرٞ فِيٓ ءَايَاتِنَاۚ قُلِ ٱللَّهُ أَسۡرَعُ مَكۡرًاۚ إِنَّ رُسُلَنَا يَكۡتُبُونَ مَا تَمۡكُرُونَ ٢١

22 ఆయనే మిమ్మల్ని భూమిలోనూ, సముద్రంలోనూ నడుపుతున్నాడు.[39] ఆ విధంగా మీరు ఓడలలో పయనమవు

هُوَ ٱلَّذِي يُسَيِّرُكُمۡ فِي ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا كُنتُمۡ فِي ٱلۡفُلۡكِ وَجَرَيۡنَ بِهِم بِرِيحٖ طَيِّبَةٖ وَفَرِحُواْ بِهَا جَآءَتۡهَا رِيحٌ عَاصِفٞ

తెలుసు. అలాగే ఒక జాతి వారికి, వారు కోరిన మహిమలు వారికి చూపబడక పోతే వారికి ఎంత గడువు ఇవ్వాలో కూడా ఆయనకే తెలుసు. అందుకే, "మీరూ నిరీక్షించండి. మీతోపాటు నేను కూడా నిరీక్షిస్తాను" అని చెప్పటం జరిగింది.

36. 'ఆపద తరువాత కారుణ్యం' అంటే లేమి, దుర్భిక్షం, దారిద్ర్యం, కష్టాల తరువాత కలిమి ప్రాప్తించటం, ఆర్థిక ఒనరులు పుష్కలంగా లభ్యమవటం అని అర్థం.

37. అంటే; వారు మా ప్రసాదితాలకు గాను కృతజ్ఞతలు తెలుపుకునే బదులు ధిక్కార వైఖరికి ఒడిగడతారు. షిర్క్‌కు పాల్పడతారు. దైవప్రసాదితాల పట్ల వారు అవలంబిస్తున్న ఈ వైఖరి కడు శోచనీయం. వారి ఎత్తుగడలు బహుచెడ్డవి.

38. అల్లాహ్ ఎత్తుగడలు వారి ఎత్తులకన్నా చాలా వేగంగా సాగుతాయి. ఏ క్షణంలోనయినా ఆయన వారిని పట్టుకోగలడు. వారికి కొంతగడువు ఇవ్వటం అవసరమనుకుంటే ఇవ్వనూ గలడు. అరబీలో 'మక్ర్' అంటే రహస్య ఉపాయం, రహస్య వ్యూహరచన అన్న అర్థాలు వస్తాయి. అది మంచిదీ కావచ్చు, చెడ్డదీ కావచ్చు. అయితే ఈ ఆయతులో 'మక్ర్' అనే పదం అల్లాహ్ పట్టు, ఆయన విధించే శిక్ష అన్న భావంలో ఉపయోగించబడింది.

39. అరబీ (ఆయతు)లో **'యుసయ్యిరుకుమ్'** అని ఉంది. అంటే ఆయన మిమ్మల్ని నడుపుతున్నాడు, సంచరించే సద్బుద్ధినొసగుతున్నాడు అని భావం. అంటే ఆయన ప్రసాదించిన కాళ్ళతో మీరు నడుస్తున్నారు. ఆయన సమకూర్చిన వాహనాలపై మీరు ప్రయాణిస్తున్నారు. అలాగే ఓడల్ని, విమానాలను తయారుచేసే తెలివితేటలను ఆయన మీకు ప్రసాదించాడు. వాటి ద్వారా మీరు సముద్రయానం కూడా చేయగల్గుతున్నారు.

وَجَاۤءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَّظَنُّوْۤا اَنَّهُمْ اُحِيْطَ بِهِمْ دَعَوُا
اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۚ لَئِنْ اَنْجَيْتَنَا مِنْ هٰذِهٖ لَنَكُوْنَنَّ
مِنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿٢٢﴾

తున్నప్పుడు, అవి ప్రజలను సానుకూలమైన గాలుల ద్వారా తీసుకుపోతుంటాయి. ఆ అనుకూల పవనాలకు ప్రజలు ఆనందడోలికల్లో తేలియాడుతుండగా (అకస్మాత్తుగా) వారిపై ఉధృతమైన గాలి వీస్తుంది. అన్ని వైపుల నుంచీ వారిపై అలలు వచ్చిపడతాయి. తాము (ఆపదలో దారుణంగా) చిక్కుకుపోయామన్న సంగతిని వారు గ్రహిస్తారు.[40] (ఆ క్షణంలో) తమ విశ్వాసాన్ని అల్లాహ్‌కే ప్రత్యేకించుకుని, "(దేవా!) నువ్వు గనక మమ్మల్ని ఈ ఆపద నుంచి గట్టెక్కిస్తే మేము తప్పకుండా నీకు కృతజ్ఞులమై ఉంటా"మని మొరపెట్టుకుంటారు.[41]

40. ఒక శత్రుసేన ఏదైనా పట్టణాన్ని, జాతిని ముట్టడించినప్పుడు అక్కడ ఎలాంటి భయంకర పరిస్థితి ఏర్పడుతుందో సముద్ర ప్రయాణంలో పెనుతుఫాను వచ్చినప్పుడు కూడా ఇంచుమించు అలాంటి పరిస్థితే ఏర్పడుతుంది. ప్రయాణీకులు దిక్కుతోచని పరిస్థితికిలోనై, ఆకాశం వైపు చూస్తారు. ఆ ఆపద నుంచి గట్టెక్కించే వాడు ఆ నిజదైవం తప్ప వేరొకరెవరూ కారన్న వాస్తవం ఆ క్షణంలో వారికి తెలిసివస్తుంది.

41. ఆ క్లిష్ట సమయంలో వారి అణువణువూ 'దేవుని ఏకత్వం' గురించి సాక్ష్యమిస్తుంది. సాధారణ సమయాలలో వారిలో పొడసూపే బహుదైవారాధన విపత్కర పరిస్థితిలో ఏమాత్రం ఉండదు. తమ ధర్మాన్ని (దీన్‌ను) అల్లాహ్‌కే ప్రత్యేకించుకుని అత్యంత దీనంగా ప్రార్థిస్తారు. సాధారణ సమయాలలో వారు గురువుల, వలీల, హజ్రత్‌ల వద్దకు పోతారు. దైవత్వంలో ఈ పుణ్యపురుషులకు కూడా ఎంతో కొంత భాగం ఉందని వాదిస్తారు. వాళ్ల ఆసరాతోనే తాము అల్లాహ్ సామీప్యం పొందుతామని సగర్వంగా ప్రకటిస్తారు. కాని ఇలాంటి ఆపదల్లో చిక్కుకున్నప్పుడు ఈ పైశాచిక ఫిలాసఫీలన్నింటినీ వారు మరచిపోతారు. ఆ కీలక సమయంలో వారికి ఒక్కడైన అల్లాహ్ మాత్రమే జ్ఞాపకం వస్తాడు.

దీన్నిబట్టి అర్థమయ్యే ఒక ముఖ్య విషయం ఏమిటంటే మానవుడు తన నైజం రీత్యా 'దేవుడు ఒక్కడే' అన్న విషయాన్ని తెలుసుకుంటాడు గాని పరిస్థితుల ప్రభావానికి

23 మరి అల్లాహ్ వారిని కాపాడగానే వారు భూమిలో అన్యాయంగా తిరగబడతారు.[42] ప్రజలారా! మీ ఈ తిరుగుబాటు ధోరణి మీకే హానికరం.[43] ప్రాపంచిక జీవితపు ప్రయోజనాలు కొన్నాళ్ళు మాత్రమే. ఆ తరువాత మీరు మా వద్దకే మరలి రావలసిఉంది. అప్పుడు మేము, మీరు చేస్తూ ఉండిన కర్మలన్నింటినీ మీకు తెలియబరుస్తాము.

فَلَمَّآ أَنجَىٰهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ ۗ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُم ۖ مَّتَـٰعَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾

లోనై అతడు ఈ ప్రకృతి ధర్మాన్ని లోలోపలే అణచివేస్తాడు. పీకలలోతు కష్టాల్లో కూరుకుపోయినప్పుడు ఆ సహజధర్మం జాగృతమవుతుంది. దీనిద్వారా అవగతమయ్యేదేమిటంటే మానవ నైజం వాంఛించేది, మానవ సమాజం కాంక్షించేది ఏకదైవోపాసనే. దానిపట్ల అతడు వైముఖ్యం చూపలేడు. ఎందుకంటే దానిపట్ల అతడు గనక వైముఖ్యం చూపాడంటే ప్రకృతిపట్ల వైముఖ్యం చూపినట్లే. ఇలాంటి వైముఖ్యం అతన్ని మార్గవిహీనతకు లోనుచేస్తుంది.

రెండోదేమంటే; బహుదైవోపాసకులు ఇలాంటి ఆపదల్లో చిక్కుకున్నప్పుడల్లా తమ స్వకల్పిత దైవాలందరినీ వదలిపెట్టేసి ఒక్కడైన అల్లాహ్‌ను (నిజదైవాన్ని) మాత్రమే మొరపెట్టుకునేవారు. అబూ జహల్ కుమారుడగు హ'జ్రత్ ఇక్రిమ (రజి) గురించి ఇలా అనబడింది: ఈయన మక్కా విజయం తరువాత నగరం నుంచి పలాయనం చిత్తగించి మరో దేశానికి వెళ్ళిపోయే ఉద్దేశంతో ఓడలో కూర్చున్నారు. ఓడ తుఫానులో చిక్కుకుంది. "మీరంతా కలసి ఒక్కడైన అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించండి. ఈ రోజు ఈ పెనుగాలి నుంచి ఒక్క అల్లాహ్ తప్ప మరెవరూ కాపాడలేరు" అని ఓడ నడిపేవాడు ప్రయాణీకులకు విజ్ఞప్తి చేశాడు. హ'జ్రత్ ఇక్రిమాకు ఈ మాటలు కనువిప్పు కలిగించాయి.

సముద్రంలో పెను తుఫాను నుంచి కాపాడేవాడు అల్లాహ్ అయినప్పుడు, భూభాగంపై కూడా ఆ అల్లాహ్‌యే అందరినీ కాపాడేవాడై ఉంటాడు అని ఆయన అంతరాత్మ ప్రబోధించింది. ఈ తుఫాను బారినుంచి గనక తాను బ్రతికి బయటపడితే తిన్నగా మక్కాకు తిరిగివెళ్ళి ఇస్లాం స్వీకరిస్తానని ఆయన సంకల్పించుకున్నారు. ఆఖరికి అనుకున్నట్లే ఆయన మక్కా నగరానికి తిరిగి వచ్చి, దైవప్రవక్త (స) వారి సమక్షంలో ముస్లిం అయ్యారు (సుననె నసాయి, అబూ దావూద్ – హదీసు నెంబరు : 2683; అల్‌బానీ గారు దీనిని 'అస్ సహీహా' గ్రంథంలో పేర్కొన్నారు. నెం. 1723). కాని అత్యంత శోచనీయమైన విషయం ఏమిటంటే నేడు ముహమ్మద్ (స) గారి అనుచర

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَآءٍ اَنْزَلْنٰهُ مِنَ السَّمَآءِ فَاخْتَلَطَ
بِهٖ نَبَاتُ الْاَرْضِ مِمَّا يَاْكُلُ النَّاسُ وَالْاَنْعَامُ ؕ حَتّٰىۤ اِذَاۤ
اَخَذَتِ الْاَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ اَهْلُهَاۤ اَنَّهُمْ
قٰدِرُوْنَ عَلَيْهَاۤ ۙ اَتٰىهَاۤ اَمْرُنَا لَيْلًا اَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنٰهَا
حَصِيْدًا كَاَنْ لَّمْ تَغْنَ بِالْاَمْسِ ؕ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ
الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿۲۴﴾

24 ప్రాపంచిక జీవితపు ఉపమానం మేము ఆకాశం నుంచి కురిపించిన వర్షపు నీరు లాంటిది. ఆ నీటి ద్వారా మనుషులకు, పశువులకు ఆహారంగా ఉపయోగపడే భూ ఉత్పత్తులు దట్టంగా మొలకెత్తాయి. క్రమంగా ఆ నేల అందంగా ముస్తాబై, నవ నవ లాడుతున్నప్పుడు, ఇక అది పూర్తిగా తమ స్వంతమైనట్లేనని దాని యజమానులు భావించారు. అప్పుడు అకస్మాత్తుగా రాత్రిపూటనో, పగటిపూటనో మా తరఫున ఒక ఆజ్ఞ (ఆపద) దానిపై వచ్చి పడింది. అసలు నిన్న అక్కడ ఏమీ లేనట్లే మేము దానిని తుడిచిపెట్టేశాము.[44] ఈ విధంగా మేము చింతనచేసే వారి కోసం ఆయతులను స్పష్టంగా విడమరచి చెబుతాము.

సమాజం షిర్క్ (బహుదైవోపాసనా) ఊబిలో దారుణంగా కూరుకుపోయి ఉంది. ఆపద సమయాలలో సయితం వారు అల్లాహ్ వైపుకు మరలటంలేదు సరికదా, మృత్యు ఒడిలోకి చేరిన పుణ్యపురుషుల సమాధులనే ఆశ్రయించి, సహాయం కొరకు వాళ్ళనే మొరపెట్టుకుంటున్నారు. **ఫయిన్నా లిల్లాహి వ ఇన్నా ఇలైహి రాజివూన్.**

42. ఇది మనిషిలోని కృతఘ్నుతా భావానికి, చేసిన మేలును మరచిపోయే స్వభావానికి తార్కాణం. ఈ సూరాలోని 12వ ఆయతులో కూడా అతనిలోని ఈ 'కృతఘ్నుత'ను ఎత్తిచూపటం జరిగింది. దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో అనేకచోట్ల ఇలాంటి ప్రస్తావన పునరావృతమవుతూ ఉంటుంది. మనిషిలోని ఈ 'చెడుగు'ను పారద్రోలటమే దీని అసలు ఉద్దేశం.

43. మీ మిడిసిపాటు కొన్నాళ్లు మాత్రమే. ప్రాపంచిక జీవితం క్షణభంగురం. మీరు ఎంత అదిరిపడినా కడకు మావద్దకు రాకతప్పదు. మీ చిట్టాపద్దులన్నీ మీ ముందు సమర్పించబడతాయి. మీ దుష్కర్మలపై మిమ్మల్ని నిలదీయటం, శిక్షించటం కూడా ఖాయం.

44. **"హసీదన్"** అంటే కోతకోసిన చేను అని భావం. ప్రాపంచిక జీవితంలోని ఆర్భాటాలు, తళుకు బెళుకుల వాస్తవికతను వివరించడానికి దేవుడు ఈ ఉపమానం ఇచ్చాడు. చేనులో మొలచిన మొక్కలు ఎంత అందంగా, శోభాయమానంగా కనిపించినప్పటికీ

وَاللَّهُ يَدْعُوا إِلَىٰ دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ
إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٥﴾

25 అల్లాహ్ మిమ్మల్ని శాంతి నిలయం వైపుకు పిలుస్తున్నాడు. ఇంకా, తాను కోరిన వారికి ఆయన రుజుమార్గంపై నడిచే సద్బుద్ధిని ప్రసాదిస్తాడు.

لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ ۖ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا
ذِلَّةٌ ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٦﴾

26 సత్కార్యాలు చేసిన వారి కొరకు మేలున్నది. మరింత బహుమానం కూడా ఉన్నది.[45] వారి ముఖాలపై నలుపు గానీ, పరాభవం గానీ ఆవరించవు. వారు స్వర్గ వాసులు. అందులో వారు కలకాలం ఉంటారు.

وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۖ
مَّا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۖ كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطَعًا
مِّنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧﴾

27 దుష్కార్యాలు చేసిన వారికి వారి దుష్కార్యాలకు సమానంగా శిక్ష విధించ బడుతుంది.[46] పరాభవం వారిని క్రమ్ము కుంటుంది. అల్లాహ్ నుండి వారిని కాపాడే వాడెవడూ ఉండడు. ఒకవిధంగా వారి ముఖాలు రాత్రి యొక్క చీకటి తెరలు చుట్టబడినట్లే ఉంటాయి.[47] వారు నరక వాసులు. అందులో వారు కలకాలం పడి ఉంటారు.

ఏదో ఒక రోజు అవి ఎండిపోవటం, లేక వాటికి తెగులుపట్టడం లేక కోతకోసి కుప్పలు వేయటం, కుప్పలు నూర్చివేయటం–ఇదంతా జరిగేదే. అలాగే మనిషి ఈ ప్రాపంచిక జీవితంలో ఎంతగా అదిరిపడినా, తిరగబడినా – ఏదో ఒకనాడు కుప్పకూలి పోవలసినవాడే. ఆ తరువాత గోతిలో దింపబడి గోరీకట్టబడేవాడే. ఎట్టకేలకు తన్ను సృష్టించిన వాని సమక్షంలో హాజరుపరచబడేవాడే.

45. ఈ **"మరింత"** అన్న దానికి పలు అర్థాలు చెప్పబడ్డాయి. అయితే అల్లాహ్ దర్శన భాగ్యమే ఆ అదనపు బహుమానం అని హదీసులో చెప్పబడింది. స్వర్గవాసులకు స్వర్గంలోని అనుగ్రహాలన్నీ ప్రసాదించిన మీదట దైవదర్శన భాగ్యం కూడా కలిగించబడుతుంది (సహీహ్ ముస్లిం – కితాబుల్ ఈమాన్).

46. ఇంతకు ముందు ఆయతులో స్వర్గవాసుల ప్రస్తావన వచ్చింది. వారికి వారి సదాచరణల పుణ్యఫలం ఎన్నో రెట్లు పెంచి ఇవ్వబడుతుందనీ, వారికి దైవదర్శన భాగ్యం కూడా

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ
أَنتُمْ وَشُرَكَاؤُكُمْ ۚ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ ۖ وَقَالَ شُرَكَاؤُهُم
مَّا كُنتُمْ إِيَّانَا تَعْبُدُونَ ﴿٢٨﴾

28 మేము వారందరినీ సమావేశపరచే రోజు[48] కూడా ప్రస్తావించదగినదే. అప్పుడు మేము మాకు సహవర్తుల్ని కల్పించే వారినుద్దేశించి, "ఆగండి, మీరూ, మీరు కల్పించిన సహవర్తులూను!"[49] అని అంటాము. ఆ తరువాత వారి మధ్య చీలికను తెస్తాము.[50] అప్పుడు వారు నిలబెట్టిన భాగస్వాములు "మీరసలు మమ్మల్ని పూజించనే లేదు" (అని అంటారు).

కలుగుతుందని చెప్పబడింది. ఇక్కడ ఈ ఆయతులో చెడుపనులు (పాపాలు) చేసిన వారికి వారి చెడు కార్యాలకు సమానంగా మాత్రమే ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుందని స్పష్టం చేయబడింది. చెడు పనులు (సయ్యిఆత్) అంటే అవిశ్వాస వైఖరి, షిర్క్, దైవ ధిక్కారం తదితర పాపకార్యాలు అని భావం.

47. వారి ముఖాలపై క్రమ్ముకునే దట్టమైన నలుపు గురించి చెప్పడానికి ఆధిక్యతా భావంతో కూడిన వర్ణన చేయబడింది. అయితే విశ్వాసుల ముఖాలు దీనికి భిన్నంగా – దేదీప్యమానంగా – వెలిగిపోతూ ఉంటాయి. వివరాలకు ఆలి ఇమ్రాన్ సూరా 106వ ఆయతును, అబస్ సూరాలో 38 – 41 ఆయతులను చూడగలరు.

48. "అందరినీ (జమీఅన్)" అంటే ఆది నుంచీ అంతం వరకూ గల మానవులను, జిన్నులను అల్లాహ్ సమావేశపరచే రోజు అన్నమాట! ఆ మాటే కహఫ్ సూరాలో ఇలా అనబడింది : "మేము వారందరినీ సమీకరిస్తాము. ఏ ఒక్కరినీ వదలిపెట్టము" (47).

49. వారికి ప్రతిగా విశ్వాసులందరినీ ఒకచోట చేర్చుతాము. అంటే ఒక వైపు అవిశ్వాసులు, ముష్రిక్కులుంటే, మరోవైపున విశ్వాసులు ఉంటారు. ఆనాడు ప్రజలు రెండు వర్గాలుగా విడిపోతారు. వివరాలకు యాసీన్ సూరాలోని 59వ వచనాన్ని, అర్రూమ్ సూరాలోని 43వ వచనాన్ని చూడండి.

50. అంటే ప్రపంచంలో వారి మధ్య ఉండే ప్రగాఢ సంబంధం తెగిపోతుంది. వారు ఒండొకరికి శత్రువులుగా తయారవుతారు. అసలు వారు తమనెప్పుడూ పూజించలేదు అని వారి బూటకపు దైవాలు తెగేసి చెబుతారు. ఆ విధంగా చిల్లర దేవుళ్ల పేర వారు చేసిన ఆరాధనలు, మొక్కుబడులు, అర్పణలు అన్నీ వారి పాలిట హానికరంగా పరిణమిస్తాయి.

29 "ఈ వ్యవహారంలో మీకూ – మాకూ మధ్య సాక్షిగా అల్లాహ్ చాలు. మీరు మమ్మల్ని పూజించిన సంగతి కూడా మాకు తెలీదాయె"[51] (అని అంటారు).

فَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًاۢ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اِنْ كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغٰفِلِيْنَ ﴿٢٩﴾

30 అక్కడ ప్రతి వ్యక్తీ తాను పూర్వం చేసుకున్న తన కర్మలను పరీక్షించు కుంటాడు.[52] వారు తమ నిజ యజమాని అయిన అల్లాహ్ వైపుకు మరలించ బడతారు. వారు కల్పిస్తూ ఉండిన అబద్ధాలన్నీ వారి నుండి మటు మాయ మవుతాయి.[53]

هُنَالِكَ تَبْلُوْا كُلُّ نَفْسٍ مَّاۤ اَسْلَفَتْ وَرُدُّوْۤا اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰىهُمُ الْحَقِّ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٣٠﴾

51. ఇంతకన్నా అవమానం ఇంకేముంటుంది? జీవితాంతం వారు ఎవరిని నమ్ముకున్నారో వారే ఆ రోజు వారి తెలివి తక్కువతనాన్ని దుయ్యబడతారు. కావాలంటే ఈ విషయంలో అల్లాహ్‌నే అడగండి. సాక్షిగా అల్లాహ్ చాలు అని కుండబద్దలు గొట్టి మరీ చెబుతారు. అల్లాహ్ సాక్ష్యం తరువాత వేరొకరి సాక్ష్యం అవసరం కూడా ఉండదు. ఈ ఆయతు ద్వారా తెలిసే మరో ముఖ్య విషయం ఏమిటంటే; ముష్రిక్కులు కేవలం రాతి బొమ్మలను, చెట్టుపుట్టలను మాత్రమే పూజించరు. వారు మనుషులను కూడా (వారి మరణానంతరం) విగ్రహాలుగా తయారుచేసి పూజిస్తారు. హజ్రత్ నూహ్ (అలైహి స్సలాం) కాలంనాటి ప్రజలు కూడా ఇదే పని చేశారు. సహీహ్ బుఖారీలో ఈ సంగతి వివరంగా ఉంది. కాని దురదృష్టకరమైన విషయం ఏమిటంటే ఈ కాలపు సమాధి పూజారులు ఈ విషయాన్ని అర్థం చేసుకోవటం లేదు. వారు చేస్తున్న సమాధి పూజను ఖుర్ఆన్ ఖండిస్తోందని వారికి ఈ ఆయతులు చూపిస్తే, దానికి వారు, కాదు ఈ ఆయతు కేవలం రాళ్ళు రప్పలు, చెట్టుపుట్టల పూజను మాత్రమే ఖండిస్తున్నదని అంటారు. వారి ఈ వైఖరి కడు శోచనీయం. మరో గమనార్హ విషయ మేమిటంటే, మనిషి ఎంత గొప్పవాడయినా – అతడు ప్రవక్త అయినాసరే –చని పోయిన తరువాత ప్రపంచంలో ఏం జరుగుతుందో అతనికి తెలీదు. అతని వీరభక్తులు అతని కోసం రొమ్ములు బాదుకున్నా, అతని సమాధి వద్ద సాష్టాంగ ప్రణామాలు చేసినా, అతని గోరీవద్ద తిరునాళ్లు జరిపించినా, జంతు బలులు ఇచ్చినా అతనికేమీ తెలియదు. ప్రళయదినాన దైవసమక్షంలో వారు ఆ మాటే నిర్ద్వంద్వంగా చేప్పేస్తారు. అల్ అహ్ఖాఫ్ సూరా 5, 6 ఆయతులలోనూ ఈ విషయం చెప్పబడింది.

52. అంటే తన కర్మలను తెలుసుకుంటాడు లేదా వాటిని చవిచూస్తాడు, అనుభవిస్తాడు అని భావం.

31 "ఆకాశం నుండి, భూమి నుండి మీకు ఉపాధిని సమకూర్చేవాడెవడు? చెవులపై, కళ్లపై పూర్తి అధికారం కలవాడెవడు? ప్రాణమున్న దానిని ప్రాణము లేని దానినుండీ, ప్రాణము లేని దానిని ప్రాణమున్న దానినుండీ వెలికితీసే వాడెవడు? సమస్త కార్యాల నిర్వహణకర్త ఎవరు?" అని (ఓ ప్రవక్తా!) వారిని అడుగు. "అల్లాహ్‌యే"[54] అని వారు తప్పకుండా చెబుతారు. "మరలాంటప్పుడు మీరు (దేవుని శిక్షకు) ఎందుకు భయపడరు?

قُلْ مَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ اَمَّنْ يَّمْلِكُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَمَنْ يُّخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُّدَبِّرُ الْاَمْرَ فَسَيَقُوْلُوْنَ اللّٰهُ فَقُلْ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٣١﴾

32 ఆ అల్లాహ్‌యే మీ నిజప్రభువు. సత్యం తరువాత మార్గవిహీనత తప్ప ఇంకేముంటుంది? మరి మీరు ఎటు మరలిపోతున్నారు."[55] అని (ఓ ప్రవక్తా!) వారిని అడుగు.

فَذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ اِلَّا الضَّلٰلُ فَاَنّٰى تُصْرَفُوْنَ ﴿٣٢﴾

53. అంటే వారు కల్పించిన ఏ చిల్లర దేముడూ ఆనాడు వారిని ఆదుకోడు. వారికోసం సిఫారసు చేయటం అటుంచి అసలు వారు వారికి కనపడనయినా కనపడరు.

54. ఈ ఆయతు ద్వారా తెలిసేది కూడా అదే – బహు దైవారాధకులు దేవుని సృష్టినీ, పోషకత్వాన్ని, పరిపాలనను, ప్రణాళికా రచనను అంగీకరించేవారు. ఇవన్నీ అంగీకరిస్తూ కూడా వారు "ఆ ఒక్క దేవుణ్ణి మాత్రమే ఆరాధించాలి" అన్న విషయం దగ్గరకొచ్చేసరికి పేచీ పెట్టేవారు. ఆయన దైవత్వంలో ఇతరులకు భాగస్వామ్యం కల్పించేవారు. అందుకే అల్లాహ్ వారిని నరకాగ్నికి ఇంధనంగా ఖరారు చేశాడు. ఈనాడు కూడా తమను నిజమైన విశ్వాసులుగా చెప్పుకునేవారు – చాలామంది– ఈ 'ఏక దైవారాధన' (తౌహీద్) దగ్గరకొచ్చేసరికి పప్పులో కాలేస్తుంటారు. అల్లాహ్ వారి హృదయాలలో 'నిష్కల్మషమైన విశ్వాసాన్ని' ప్రోది చేయుగాక!

55. ప్రభువు, పాలకుడు, పోషకుడు, సృష్టికర్త, ఆరాధ్య దైవం అల్లాహ్‌యే అని మీకు తెలిసినప్పుడు ఆయన్ని వదలి ఇతర దైవాల వైపుకు మీరు పరుగులు తీయటం ఎంతవరకు సమంజసం? అది అపమార్గం తప్ప మరేమీ కాదన్న సంగతి మీకు అర్థం కావటం లేదా? అసలు మీకేమైపోయింది? అన్నది దీని భావం.

كَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِيْنَ فَسَقُوْٓا اَنَّهُمْ
لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝٣٣

33 ఈ విధంగా "వారు విశ్వసించరు" అన్న నీ ప్రభువు మాట అవిధేయుల విషయంలో సత్యమని రుజువై పోయింది.[56]

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَآىِٕكُمْ مَّنْ يَّبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ ۭ قُلِ اللّٰهُ
يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ۝٣٤

34 "ఏమిటీ, మీరు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టిన వారిలో తొలిసారి సృష్టించి, మలిసారి కూడా దాన్ని పునరావృతం చేసే వాడెవడైనా ఉన్నాడా?" అని వారిని అడుగు. "అల్లాహ్‌యే తొలిసారి సృష్టి స్తాడు. మలిసారి కూడా ఆయనే సృష్టిస్తాడు. మరలాంటప్పుడు మీరు (సత్యం నుండి) ఎటు కొట్టుకుపోతు న్నారు?"[57] అని వారిని అడుగు.

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَآىِٕكُمْ مَّنْ يَّهْدِيْٓ اِلَى الْحَقِّ ۭ قُلِ اللّٰهُ يَهْدِيْ
لِلْحَقِّ ۭ اَفَمَنْ يَّهْدِيْٓ اِلَى الْحَقِّ اَحَقُّ اَنْ يُّتَّبَعَ اَمَّنْ لَّا يَهِدِّيْٓ

35 "మీ భాగస్వాములలో సత్యం వైపుకు మార్గదర్శకత్వం వహించేవాడెవడయినా ఉన్నాడా?" అని వారిని అడుగు. "సత్యం వైపుకు మార్గదర్శకత్వం వహించేవాడు అల్లాహ్ మాత్రమే.[58] అలాంటప్పుడు

56. అంటే అన్ని విషయాలూ తెలిసిన మీదట కూడా వారు 'షిర్క్‌'ను మానుకోవటంలేదంటే ఇక వారు 'విశ్వసించబోరు' అన్న ప్రభువు మాట అక్షర సత్యం అని నిరూపితం అయింది. ఎందుకంటే వక్రమార్గం వదలి తిన్నని మార్గంపైకి రావాలన్న తపన వారిలో ఏ కోశానా లేదు. అలాంటప్పుడు సన్మార్గంగానీ, విశ్వాసంగానీ వారికెలా ప్రాప్తిస్తుంది? ఆ మాటే దివ్యఖుర్ఆన్‌లో మరోచోట ఈ విధంగా చెప్పబడింది:"అయితే శిక్షించాలన్న విషయం అవిశ్వాసులపై రూఢీ అయిపోయింది" (అజ్జుమర్–71).

57. బహుదైవారాధకుల షిర్క్‌లోని డొల్లతనాన్ని బయటపెట్టడానికి వారికీవిధమైన ప్రశ్నలు వేయబడ్డాయి. అల్లాహ్‌ను కాదని మీరు పూజించే ఈ మీ దేవుళ్లు ఈ జగతిని మొదటిసారి సృష్టించారా? పోనీ రెండవసారి సృష్టించే శక్తిని కలిగి ఉన్నారా?? లేదుకదా! మొదటిసారి పుట్టించిన వాడూ, ప్రళయదినాన రెండవసారి అందరినీ తిరిగి లేపేవాడూ అల్లాహ్‌యే. మరలాంటప్పుడు మీరు ఈ సత్యమార్గాన్ని వదలిపెట్టి ఏ వెల్లువలో కొట్టుకుపోతున్నారు?

58. దారి తప్పిన బాటసారులకు సరైన మార్గం చూపేవాడు, హృదయాలను అపమార్గం

సన్మార్గం చూపేవాడు అనుసరణకు ఎక్కువ అర్హుడా? లేక ఇతరులు సన్మార్గం చూపే వరకూ తనంతట తానుగా సన్మార్గం తెలుసుకోలేనివాడా?[59] అసలు మీకేమై పోయింది? మీరు ఇలాంటి నిర్ణయాలు గైకొంటున్నారేమిటి?"[60] అని వారిని అడుగు.

إِلَّآ أَن يُهْدَىٰ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٥﴾

36 వారిలో అధికులు కేవలం ఊహలను, అనుమానాలను అనుసరిస్తున్నారు. నిశ్చయంగా అనుమానం సత్యం ముందు దేనికీ పనికిరాదు.[61] వారు చేసేదంతా అల్లాహ్‌కు తెలుసు.[62]

وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْـًٔا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

నుంచి సన్మార్గం వైపుకు మళ్ళించేవాడు కూడా అల్లాహ్‌యే. అల్లాహ్‌ను వదలి వారు నిలబెట్టుకున్న భాగస్వాములలో ఎవరికీ ఈ శక్తిలేదు.

59. అన్నీ తెలిసినవాడు, అందరి మొరలనూ ఆలకించేవాడు, సన్మార్గం చూపేవాడు మీ విధేయతకు తగినవాడా? లేక చెవిటివాడుగా, గుడ్డివాడుగా ఉండేవాడు మీ అనుసరణకు యోగ్యుడా? వాడికి సయితం దారి తెలీదు. మీకు దారి ఎలా చూపిస్తాడు?

60. మీరు సృష్టికర్తను, సృష్టించబడిన వారినీ ఒకే వరుసలో ఎలా నిలబెడుతున్నారు? మీ బుద్ధి ఈ విషయాన్ని ఎలా అంగీకరిస్తుంది?

61. వాస్తవాల, నిదర్శనాల, ఆధారాల ముందు అంచనాలు, కాకిలెక్కలు, మూఢనమ్మకాలు, ఊహలు ఏమాత్రం నిలువజాలవన్న సంగతి తెలిసి కూడా వారు ఊహలనే అనుసరించటం కడు శోచనీయం. దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో 'జన్న్' అనే పదం అనుమానం, నిశ్చయం అన్న భావంలో కూడా వాడబడుతుంది. అయితే యిక్కడ మాత్రం 'అనుమానం' అన్న భావంలోనే వాడబడింది.

62. అంటే మంకుతనంతో మూర్ఖంగా వ్యవహరించినందుకు ఆయన వారిని శిక్షించటం ఖాయం. ఎందుకంటే తమ వద్ద తమ వాదనకు కావలసిన ఆధారాలు లేకపోయినప్పటికీ వారు తమ వైఖరిపై మొండిపట్టుపట్టారు. హఠం చేశారు. దేవుడు ప్రసాదించిన బుద్ధీజ్ఞానాలను ఏమాత్రం ఉపయోగించలేదు.

37 ఈ ఖుర్‌ఆన్ అల్లాహ్ (పంపిన వహీ ద్వారా) కాకుండా (ఇతరుల ప్రమేయంతో) చేయబడిన కల్పన కాదు. పైగా ఇది తనకు పూర్వం ఉన్న వాటిని (అవతరించిన గ్రంథాలను) ధృవీకరించేది,[63] ఇంకా గ్రంథం (లోని మౌలిక ఆదేశాలను) విపులీకరించేది.[64] ఇది సర్వలోకాల ప్రభువు తరఫునుంచి[65] వచ్చిందన్న విషయంలో సందేహానికి ఆస్కారమే లేదు.[66]

وَمَا كَانَ هٰذَا الْقُرْاٰنُ اَنْ يُّفْتَرٰى مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ تَصْدِيْقَ الَّذِيْ بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيْلَ الْكِتٰبِ لَا رَيْبَ فِيْهِ مِنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٧﴾

38 ఏమిటీ, దీనిని (ఖుర్‌ఆన్ గ్రంథాన్ని) అతనే స్వయంగా కల్పించుకున్నాడని వారంటున్నారా? “మరయితే మీరు దీనిలాంటి ఒక్క సూరానైనా (రచించి) తీసుకురండి. ఒకవేళ మీరు సత్యవంతులే అయితే అల్లాహ్‌ను తప్ప ఎవరెవరిని పిలుచుకుంటారో పిలుచుకోండి”[67] అని వారికి చెప్పు.

اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ۗ قُلْ فَاْتُوْا بِسُوْرَةٍ مِّثْلِهٖ وَادْعُوْا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٣٨﴾

63. ఈ ఉద్గ్రంథం మానవులు చేసిన కల్పన కానేకాదు. ఇది దైవగ్రంథం. వెనుకటి గ్రంథాలను ఇది ధృవీకరిస్తుంది.

64. సత్యాసత్యాలను, ధర్మాధర్మాలను (హలాల్ – హరామ్‌లను) ఇది స్పష్టంగా వేరుపరచి చూపిస్తుంది.

65. ఈ విషయాలన్నింటి ద్వారా తేటతెల్లమయ్యే దేమిటంటే ఈ గ్రంథం (ఖుర్‌ఆన్) విశ్వప్రభువైన అల్లాహ్ తరఫున పంపబడినది.

66. ఇది చేసే ప్రబోధనలలోగానీ, ఇందులో ప్రస్తావించబడిన మాజీ వృత్తాంతాల పట్లగానీ, భవిష్యత్తులో సంభవించబోయే దానిని గురించి అది చెప్పిన విషయాలలోగానీ సంశయంలో పడవలసిన పనిలేదు. ఎందుకంటే ఇది మానవ ప్రోక్తం కాదు. ఇది దైవవాణి.

67. ఇన్ని ఆధారాలు, నిదర్శనాలు మీ ముందుకు వచ్చిన మీదట కూడా ఇది దైవగ్రంథం కాదనీ, ఇది ముహమ్మద్ (సఅసం) చేసుకున్న కల్పన అని మీకు అనుమానం

39 పైగా వారు తమ జ్ఞాన పరిధిలోకి తీసుకోని దానిని అసత్యమని ధిక్కరించారు.[68] ఇంకా దాని అంతిమ ఫలితం వారి ముందుకు రాలేదు.[69] వారికి పూర్వం గతించినవారు కూడా ఇలాగే ధిక్కరించారు. మరి ఆ దుర్మార్గులకు పట్టిన గతేమిటో చూడు![70]

بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ ۚ كَذَٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾

ఉంటే, ముహమ్మద్ (స) కూడా మీలాంటి మానవమాత్రుడే నన్న విషయాన్ని మరువకండి. అతనూ మీలాగే అరబీ భాష మాట్లాడతాడు. అతను ఒక్కడు మాత్రమే. ఒకవేళ మీరు మీ వాదనలో సత్యవంతులే అయితే మీరంతా కలసి ఇలాంటి ఒక్క సూరాను రచించండి. ఈ పనికోసం మీరు ప్రపంచంలోని మహాకవులను, పెద్ద పెద్ద సాహితీ పరులను పిలుచుకోండి – దివ్య ఖుర్ఆన్ యొక్క ఈ సవాలు నేటికీ ఉంది. ఈ సవాలుకు సరైన సమాధానం ఇంతవరకు ఎవరి తరఫునా రాలేదు. ఇది ముమ్మాటికీ మానవ రచన కాదనీ, ఇది దైవగ్రంథమని చెప్పడానికి ప్రబల నిదర్శనం ఇది!

68. అంటే – దివ్య ఖుర్ఆన్‌పై వారు యోచన చేయకుండానే, దాని లోతుల్లోకి పోకుండానే – స్థూలదృష్టితో – దాన్ని త్రోసిపుచ్చారు.

69. వెనుకటి గాథలను, రాబోయే కాలంలో జరగబోయే విషయాలను గురించి ఖుర్ఆన్ చెప్పిన వాస్తవాలు ఇంతవరకు వారి బుర్రకెక్కలేదు. అసలు వారు తమ మెదడుకు పని తగిలించకుండానే త్రోసిపుచ్చటం మొదలెట్టారు. దీనికి రెండో భావం ఏమిటంటే ఖుర్ఆన్‌పై తగురీతిలో చింతన చేయకుండానే దాన్ని ధిక్కరించారు. వారు గనక చిత్తశుద్ధితో అందలి అంశాలపై ఆలోచించి ఉంటే అది నిశ్చయంగా దివ్య వచనమని వారికి బోధపడి ఉండేది. దాని కోసం వారి హృదయ కవాటాలు తప్పక తెరచుకుని ఉండేవి. అరబీలో **'తావీల్'** అనే పదం ఉంది. పైన ఆయతులో దాన్ని 'అంతిమ ఫలితం' అని తర్జుమా చేయటం జరిగింది. ఒకవేళ పై ఆయతుకు ఈ రెండవ భావం తీసుకున్నట్లయితే, అప్పుడు 'తావీల్' అనే పదానికి ఖుర్ఆన్ యొక్క మర్మాలు, పరమార్థాలు స్పష్టంగా బోధపడటం అనే అర్థం వస్తుంది.

70. అవిశ్వాసులకు, ముష్రిక్కులకు ఈ ఆయతు హెచ్చరిక లాంటిది. గతంలో మీలాగే ధిక్కరించిన వారికి ఏ గతి పట్టిందో మీకు ఎరుకే. ఒకవేళ మీ ధోరణిలో గనక ఆశించిన మార్పు కనబడకపోతే మీకూ అదే దుర్గతి పట్టవచ్చు అని అల్లాహ్ చెబుతున్నాడు.

40 వారిలో కొందరు దీనిని విశ్వసిస్తారు. మరికొందరు దీనిని విశ్వసించరు. కల్లోల జనకుల గురించి నీ ప్రభువుకు బాగా తెలుసు.[71]

وَمِنْهُمْ مَّنْ يُّؤْمِنُ بِهٖ وَمِنْهُمْ مَّنْ لَّا يُؤْمِنُ بِهٖ ؕ وَرَبُّكَ اَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِيْنَ ﴿۴۰﴾

41 ఒకవేళ వారు నిన్ను ధిక్కరిస్తూనే ఉంటే, "నా పని నాది. మీ పని మీది. నా పనుల బాధ్యత మీపై లేదు. మీ పనుల బాధ్యత నాపై లేదు"[72] అని (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పెయ్యి.

وَاِنْ كَذَّبُوْكَ فَقُلْ لِّيْ عَمَلِيْ وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ ۚ اَنْتُمْ بَرِيْٓـُٔوْنَ مِمَّاۤ اَعْمَلُ وَاَنَا بَرِيْٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۴۱﴾

42 వారిలో కొందరు నీ మాటలను శ్రద్ధగా వింటుంటారు. ఏమిటీ, ఏ మాత్రం అర్థం చేసుకోలేని చెవిటి వారికి నీవు వినిపించగలవా?[73]

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّسْتَمِعُوْنَ اِلَيْكَ ؕ اَفَاَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوْا لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿۴۲﴾

71. సత్యం కోసం తహతహలాడే సజ్జనులెవరో, తప్పులెన్నే కుత్సిత మనస్కులెవరో అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. సజ్జనులకు ఆయన సన్మార్గం చూపటంలో జాప్యం చేయడు. కాని అపమార్గం వైపుకే పదే పదే పోదలుస్తున్న వారిని వారి మానాన వదిలేస్తాడు. ఆయన న్యాయశీలుడు. ఎవరు దేనికి తగినవారో దాని ప్రకారమే ఆయన నిర్ణయం చేస్తాడు.

72. శక్తివంచన లేకుండా ప్రబోధించిన పిదప కూడా వారు తమ ధిక్కార వైఖరిని మానుకోక పోతే, "బోధించటం వరకే నా పని. ఆ పనిని నేను శాయశక్తులా నెరవేర్చాను. ఇక మీ పర్యవసానానికి సంబంధించిన బాధ్యత నాపై ఎంతమాత్రం లేదు. అందరూ దైవసమక్షంలో హాజరు కావలసినవారే. అక్కడ ప్రతి ఒక్కరూ తమ తమ కర్మలకు జవాబు ఇవ్వవలసి ఉంటుంది" అని వాళ్ళకు చెప్పమని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు సూచించాడు. అల్ కాఫిరూన్ సూరాలోనూ ఈ మాటే అనబడింది. ఇదే మాటను దైవప్రవక్త హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అలైహిస్సలాం) కూడా చెప్పినట్లు అల్ ముమ్తహిన సూరా (4వ ఆయతు)లో ప్రస్తావించబడింది: "మీతోనూ, నిజదైవాన్ని వదలి మీరు పూజించే ఇతర దైవాలతోనూ మాకు ఎలాంటి సంబంధం లేదు. మేము మిమ్మల్ని (మీ మిథ్యా విశ్వాసాలను) త్రోసిపుచ్చుతున్నాము."

73. వారు ఏదో మొక్కుబడిగా ఖుర్ఆన్ వింటారేగాని, దాని ద్వారా మంచిని గ్రహించాలన్న కోరిక వారిలో ఏ కోశానా ఉండదు. అందుకే వారికి ఉపదేశించటం చెవిటివారి ముందు శంఖం ఊదటం లాంటిదే. హితబోధ వారికేమాత్రం ప్రయోజనకారి

43 వారిలో కొందరు నిన్ను చూస్తారు. కాని (కొద్దిపాటి) మనోనేత్రం కూడా లేని అంధులకు నువ్వు మార్గం చూపగలవా?[74]

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّنْظُرُ اِلَيْكَ ۗ اَفَاَنْتَ تَهْدِى الْعُمْىَ وَلَوْ كَانُوْا لَا يُبْصِرُوْنَ ﴿٤٣﴾

44 అల్లాహ్ ప్రజలకు ఏ కాస్త అన్యాయం కూడా చేయడు. కాని ప్రజలే తమకు తాము అన్యాయం చేసుకుంటారు.[75]

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْـًٔا وَّلٰكِنَّ النَّاسَ اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿٤٤﴾

45 అల్లాహ్ వారిని సమీకరించే ఆ రోజు గురించి జ్ఞాపకం చెయ్యి. అప్పుడు వారికి తాము (ప్రపంచ జీవితంలో) దినములో ఒక గడియకాలం[76] ఆగి ఉన్నామేమో!?[77] అనిపిస్తుంది. అల్లాహ్‌ను కలుసుకునే విషయాన్ని అసత్యమని త్రోసిపుచ్చినవారు నిస్సందేహంగా నష్టపోయారు. వారు సన్మార్గం పొందేవారు కారు.

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَاَنْ لَّمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُوْنَ بَيْنَهُمْ ۗ قَدْ خَسِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِلِقَآءِ اللّٰهِ وَمَا كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ ﴿٤٥﴾

కాజాలదు. ఒకవ్యక్తి చెవిటివాడై ఉండి, ఆపైన అతనికి బుద్ధి కూడా లేకపోతే లాభమేమీ ఉండదు. చెవిటివాడై ఉండి కనీసం సైగల ద్వారా విషయాన్ని గ్రహించినా ఫరవా లేదు. ఆ మాత్రం గ్రాహ్యశక్తి కూడా లేని బధిరుడు దేనికీ పనికిరాడు.

74. అలాగే మరి కొంతమంది నీ వంక చూస్తుంటారు. కాని వారి చూపుల్లోని ఉద్దేశం వేరు. అందుకే ఒక అంధునికి మార్గం చూపటం ఎంతో, ఇలాంటి వారికి మార్గదర్శకత్వం వహించటం కూడా అంతే. అందునా కంటిచూపుతో పాటు మనోనేత్రం కూడా లేని అంధులకు మార్గం చూపటం మరీ కష్టం. కొంతమంది గుడ్డివారు కంటిచూపును కోల్పోయినప్పటికీ తమ మనో నేత్రం ద్వారా వారు సన్మార్గంలో ఎంతో ముందంజ వేస్తారు. కాని వీళ్ళు రెండు రకాల చూపులనూ కోల్పోయారు.

మహాప్రవక్త (సఅసం)ను ఓదార్చడానికి ఈ ఉదాహరణ ఇవ్వబడింది. తన దగ్గరకు వచ్చే రోగికి చికిత్స చేయించుకునే విషయంలో ఏమాత్రం చిత్తశుద్ధిలేదని వైద్యునికి తెలిసినప్పుడు వైద్యుడు కూడా ఆ రోగిపట్ల శ్రద్ధచూపడు. ఆ రోగి కోసం తన తెలివితేటలను, విలువైన కాలాన్ని వృధాచేయడు.

75. అంటే దేవుడు వారికి శక్తి సామర్థ్యాలన్నింటినీ ప్రసాదించాడు. వారికి కళ్ళిచ్చాడు. వాటితో వారు చూడగలుగుతున్నారు. వారికి చెవులిచ్చాడు. వాటితో వారు వింటున్నారు. బుద్ధీజ్ఞానాలను ఇచ్చాడు. వాటిద్వారా వారు మంచీచెడులను, సత్యాసత్యాలను

46 మేము వారికి వాగ్దానం చేస్తున్న దానిలో ఎంతో కొంత నీకు చూపించినా లేక (అది పొడసూపకముందే) మేము నీకు మరణమొసగినా – (ఏం జరిగినా సరే) వారు ఎలాగూ మా వద్దకు రావలసినవారే. అదీగాక వారి చేష్టలన్నింటికీ అల్లాహ్ సాక్షిగా ఉన్నాడు.[78]

وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾

పరికించగలుగుతున్నారు. అయితే వీటన్నింటినీ ఉపయోగించి కూడా వారు సన్మార్గం తెలుసుకోలేక పోతున్నారంటే అది దేవుడు చేసిన అన్యాయం కానేకాదు. వారంతట వారే తమ ఆత్మలకు అన్యాయం చేసుకుంటున్నారు.

76. ప్రళయదినపు స్థితిగతులను చూసేసరికి వారికి దిమ్మ తిరిగిపోతుంది. ప్రాపంచిక జీవితంలోని భోగభాగ్యాలు అన్నీ వారి స్మృతిపథంలో నుంచి చెరిగిపోతాయి. ప్రపంచంలో తాము మహా అయితే ఒక రోజులో కొద్దిసేపు ఉండి ఉంటామని వారికి అనిపిస్తుంది."బహుశా ఒక దినంలో ఉదయమో సాయంత్రమో ఉండి ఉంటాము" అని వారికి అనిపిస్తుంది. (అన్నాజియాత్–46).

77. ప్రళయదినంలోనూ అనేక పరిస్థితులుంటాయి. ఒక స్థితిలో వారు ఒండొకరిని గుర్తుపడతారు. మరొక దశలో గుర్తుపట్టలేరు. "వారి మధ్య బంధుత్వాల ధ్యాస ఉండదు. ఒకరింకొకరిని కనీసం అడిగి చూడరు" (అల్ మోమినూన్ – 101). ఇంకొక సమయంలో పరస్పరం నిందారోపణలు మొదలెడతారు. మీ మూలంగానే మేము పెడదారి పట్టామని ఒకరంటే, మీ వల్లనే మేము నష్టపోయామని ఇంకొక రంటారు.

78. ఒకవేళ ఈ తిరస్కారులు కూడా తమ తిరస్కార వైఖరిపై మొండికేస్తే గత సమాజాల మాదిరిగా వీళ్లపై కూడా దైవాగ్రహం విరుచుకుపడటం ఖాయం అని ఈ ఆయతులో చెప్పబడింది. (ఓ ప్రవక్తా!) నువ్వు బ్రతికి ఉండగానే కొన్ని శిక్షలు మేము ఈ తిరస్కారులకు విధించవచ్చు. తద్వారా నీ కంటికి చలువ లభిస్తుంది. ఒకవేళ ఆ శిక్షను వారు చవిచూడకముందే మేము నిన్ను లేపుకున్నా చింతించవలసిన పనిలేదు. ఎందుకంటే వారు మా వద్దకు రాక తప్పదు. వారి చిట్టా పద్దులన్నీ మా వద్ద ఉన్నాయి. అప్పుడు వాళ్లు మా పట్టునుంచి ఎలా తప్పించుకోగలుగుతారు? ఇహ లోకంలో వారు –మా ప్రణాళికననుసరించి–ఒకవేళ తప్పించుకోగలిగినా పరలోకంలో మాత్రం మా శిక్ష నుండి సుతరామూ తప్పించుకోలేరు. ఎందుకంటే విధేయులకు బహుమానం వొసగి, అవిధేయులను దండించటమే ప్రళయదినం ముఖ్యోద్దేశం.

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ ۖ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُم
بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٧﴾

47 ప్రతి సమాజానికీ ఒక ప్రవక్త ఉన్నాడు. కాబట్టి వారి ప్రవక్త వారి వద్దకు వచ్చేసినపుడు వారి వ్యవహారంలో న్యాయ బద్ధంగా తీర్పు చెయ్యబడుతుంది.[79] వారి కెలాంటి అన్యాయం జరగదు.

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾

48 "మీరు సత్యవంతులే అయితే ఆ వాగ్దానం ఎప్పుడు సంభవిస్తుంది?" అని వారు అడుగుతున్నారు.

قُل لَّا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ۗ لِكُلِّ أُمَّةٍ
أَجَلٌ ۚ إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً ۖ
وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٩﴾

49 (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు : "అల్లాహ్ తలచినది తప్ప–నా అధీనంలో స్వయంగా నా లాభనష్టాలు కూడా లేవు. ప్రతి సమాజానికీ ఒక నిర్ణీత గడువు ఉంది. వారి సమయం వచ్చినప్పుడు వారు ఒక గడియ కూడా వెనకా ముందు జరగరు."[80]

79. దీనికి రెండు అర్థాలు ఉన్నాయి. 1. ఒకటేమంటే; మేము ప్రతి జాతిలోనూ ప్రవక్తను పంపిస్తాము. సందేశాన్ని అందజేసే తన కర్తవ్యాన్ని ప్రవక్త నెరవేర్చిన పిదప మేము వారిమధ్య న్యాయంతో కూడుకున్న తీర్పుచేస్తాము. అంటే దైవప్రవక్తను, అతన్ని విశ్వసించిన వారందరినీ కాపాడి, ధిక్కరించిన వారిని నాశనం చేస్తాము. ఎందుకంటే "ప్రవక్తను పంపించకముందే ప్రజలను శిక్షించటం మా సంప్రదాయం కాదు" (బనీ ఇస్రాయీల్ – 15). తప్పు చేయకముందే ఎవరినయినా శిక్షిస్తే అప్పుడది అన్యాయం అనిపించుకుంటుంది (ఫత్హుల్ ఖదీర్). 2. దీనికి రెండవ అర్థం ఇది : ఇది ప్రళయదినం నేపథ్యంలో చెప్పబడింది. ప్రళయదినాన ఒక్కో సమాజం అల్లాహ్ సమక్షంలో పిలువబడినప్పుడు ఆ సమాజంతో పాటు ప్రవక్త కూడా ఉంటాడు. అందరి కర్మల చిట్టా కూడా సమర్పించబడుతుంది. వివిధ దైవదూతలు కూడా సాక్షులుగా హాజరవుతారు. ఈ విధంగా ప్రవక్తకు – ఆయన అనుచర సమాజానికి మధ్య న్యాయంగా తీర్పు చేయబడుతుంది. ముహమ్మద్ (సఅసం) అనుచర సమాజ సభ్యుల వ్యవహారం అందరికన్నా ముందు తేల్చబడుతుందని హదీసు ద్వారా తెలుస్తోంది. మహనీయ ముహమ్మద్ (స) వారు ఇలా ప్రవచించారు : "మనం అందరికన్నా ఆఖరిలో వచ్చినప్పటికీ ప్రళయదినాన అందరికన్నా ముందు ఉంటాము. సృష్టితాలందరికన్నా ముందు మన తీర్పు జరుగుతుంది" (సహీహ్ ముస్లిం – కితాబుల్ జుముఅ) (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్).

قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَتَىٰكُمْ عَذَابُهُۥ بَيَٰتًا أَوْ نَهَارًا مَّاذَا يَسْتَعْجِلُ
مِنْهُ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٥٠﴾

50 (ఓ ప్రవక్తా!) ఇలా అను: "చెప్పండి, దైవశిక్ష మీపై రాత్రిపూట విరుచుకుపడినా, పగటిపూట వచ్చిపడినా ఆ విషయంలో నేరస్థులకు అంత ఆత్రం ఎందుకట?!"[81]

أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ ءَامَنتُم بِهِۦٓ ءَآلْـَٰٔنَ وَقَدْ كُنتُم
بِهِۦ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥١﴾

51 ఏమిటీ, అది వచ్చిపడినప్పుడు దాన్ని విశ్వసిస్తారా?! ఇప్పుడా విశ్వసించేది?![82] దీనికోసం మీరు మహా తొందర పెట్టేవారు కదా!"

ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ
إِلَّا بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾

52 అప్పుడు దుర్మార్గులతో ఇలా చెప్పబడుతుంది: "ఇక శాశ్వతమైన శిక్షను చవిచూడండి. మీరు సంపాదించుకున్న దాని ఫలితమే మీకు లభించింది."

80. "ఏదీ, నువ్వు పదే పదే హెచ్చరిస్తున్న ఆ శిక్షను తీసుకు రా చూద్దాం" అని ముష్రిక్కులు ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)ను డిమాండు చేసినపుడు ఇవ్వబడిన సమాధానం ఇది! మిమ్మల్ని దండించే సంగతి అటుంచి నేను సయితం నా స్వయానికి ఎలాంటి మేలుగానీ, కీడుగానీ కలిగించుకోలేను. ఈ అధికారం అంతా అల్లాహ్ అధీనంలో ఉంది. ఆయన తన ప్రణాళికననుసరించి ఎవరికయినా లాభంగానీ, నష్టంగానీ చేకూరుస్తాడు. అదీగాక, ప్రతి జాతికీ ఆయన ఒక గడువు రాసిపెట్టాడు. గడువు ముగియక ముందు ఆయన ఎవరినీ పట్టుకోడు. ఒకసారి ఆ గడువు ముగిసిందంటే దాన్ని ఒక్క క్షణం కూడా వెనక్కీ ముందుకూ జరపటం ఎవరితరం కాదు.

హెచ్చరిక : ఇక్కడ గమనార్హమైన అత్యంత ముఖ్య విషయం ఏమిటంటే మనుజ జాతిలోకెల్లా శ్రేష్ఠులయిన మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) వారే ఒకరికి లాభనష్టాలు చేకూర్చే శక్తి కలిగిలేనపుడు ఇక మామూలు మనుషుల్లో ఈ పని చేయగల మొనగాడు ఇంకెవడుంటాడు? మరలాంటప్పుడు దైవప్రవక్త (స) నుద్దేశించి "యా రసూలల్లాహ్! మాకు సహాయపడండి" అని ప్రార్థించటంగానీ, "యా గౌసుల్ ఆజం దస్తగీర్! మమ్మల్ని ఆదుకోండి" అని మొరపెట్టుకోవటంగానీ ఎంతవరకు సమ్మతం? ఈ ధోరణి దివ్య ఖుర్ఆన్‌లోని ఈ ఆయతుకు, ఖుర్ఆన్‌లోని స్పష్టమైన బోధనలకు విరుద్ధం కాదా? కేవలం విరుద్ధమే కాదు, ఇది బహుదైవోపాసన క్రిందికి వస్తుంది. మొరపెట్టుకోవలసింది సృష్టికర్తనే గాని సృష్టితాలను కాదు.

81. శిక్ష ఎంతో అవాంఛనీయమైనది. మనసులు దాన్ని అసహ్యించుకుంటాయి. మానవ

53 “ఏమిటీ, అది నిజమేనా?” అని వారు నిన్ను అడుగుతున్నారు. “అవును. నా ప్రభువు తోడు! అది (ఆ శిక్ష) పడటం సత్యం. అది సంభవించకుండా ఆపే శక్తి మీకు లేదు” అని (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు.[83]

وَيَسْتَنْۢبِـُٔوْنَكَ اَحَقٌّ هُوَ ؕ قُلْ اِىْ وَرَبِّىْۤ اِنَّهٗ لَحَقٌّ ؕۚ وَمَاۤ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ۝۵۳

54 దుర్మార్గానికి (షిర్క్‌కు) పాల్పడిన ప్రతి మనిషి దగ్గరా భూమి నిండిపోయేంత (సొమ్ము) ఉన్నాసరే అతను దాన్ని పరిహారంగా ఇచ్చి తనను విడిపించుకు నేందుకు ప్రయత్నిస్తాడు.[84] శిక్షను చూసినపుడు వారు లోలోపలే సిగ్గుతో కుమిలిపోతారు. వారి మధ్య న్యాయ సమ్మతంగా తీర్పు జరుగుతుంది. వారికెలాంటి అన్యాయం జరగదు.

وَلَوْ اَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِى الْاَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهٖ ؕ وَاَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَ ۚ وَقُضِىَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ۝۵۴

నైజం దాన్ని ఎన్నడూ కోరుకోదు కదా! మరలాంటప్పుడు ఈ పాపాత్ములు దైవశిక్ష విషయంలో ఎందుకింత ఆదుర్దా చెందుతున్నారు? దానివల్ల వారికి ఒరిగేదేమిటట?!

82. శిక్షపడిన తరువాత విశ్వసించి ప్రయోజనం ఏముంటుంది చెప్పండి?

83. మనుషులు మట్టిలో కలసి, కృశించిపోయిన తరువాత కూడా ప్రళయదినాన లేపబడటం, ప్రశ్నించబడటం ఎలా సంభవం? అన్నది వారి ఉద్దేశం. దానికి అల్లాహ్ ఇచ్చే సమాధానం ఇది : ఓ ప్రవక్తా! మీ తనువులు కాటిమట్టిలో కలిసిపోయినా, లేక మీరు మాడి మసైపోయినా మిమ్మల్ని తిరిగి లేపటం తథ్యం. ఇలా చేయటం మీ ప్రభువు శక్తికి అతీతం ఏమీ కాదు. ఇమామ్ ఇబ్నె కసీర్ ఇలా అంటున్నారు : “ఈ ఆయతును పోలిన మరో రెండు ఆయతులు మాత్రమే దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో ఉన్నాయి. ఆ గడువు సంభవించటం తథ్యమని ప్రమాణం చేసి మరీ చెప్పమని దేవుడు ఈ వాక్యాలలో తన ప్రవక్త (స) కు ఆజ్ఞాపిస్తున్నాడు. 1. సబా సూరాలోని 3వ ఆయతు. 2. తగాబున్ సూరాలోని 7వ ఆయతు.

84. ప్రపంచంలోని సిరిసంపదలన్నింటినీ పరిహారంగా ఇచ్చే పక్షంలో క్షమాభిక్ష పెట్టబడుతుందని అంటే, దానికోసం మనిషి సంతోషంగా సిద్ధపడతాడు. కాని అక్కడ ఎవరి దగ్గరా ఏమీ ఉండదుకదా! కాబట్టి శిక్ష నుంచి తప్పించుకునే దారి కూడా ఉండదు.

55 వినండి! ఆకాశాలలో, భూమిలో ఉన్న సమస్తమూ అల్లాహ్ సొత్తే. గుర్తుంచు కోండి! అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యం. అయితే చాలామంది (ఈ సత్యాన్ని) తెలుసుకోరు.

أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ أَلَآ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾

56 ఆయనే ప్రాణం పోస్తాడు, మరి ఆయనే ప్రాణం తీస్తాడు. మీరంతా ఆయన వద్దకే మరలించబడతారు.[85]

هُوَ يُحْىِۦ وَيُمِيتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾

57 ప్రజలారా! మీ ప్రభువు తరఫు నుంచి మీ దగ్గరకు హితోపదేశం వచ్చింది.[86] అది హృదయాలలో ఉన్న వ్యాధుల నుంచి స్వస్థత నొసగేది,[87] నమ్మేవారి కోసం మార్గదర్శకం, కారుణ్యం.[88]

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدْ جَآءَتْكُم مَّوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَآءٌ لِّمَا فِى ٱلصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

85. ఈ ఆయతులలో భూమ్యాకాశాలలో ఉన్నవన్నీ దేవునివేననీ, ఆయన వాగ్దానం నెరవేరి తీరుతుందనీ, ఆయనే జీవన్మరణాల ప్రదాత అనీ, ఆయన సమక్షంలో అందరూ హాజరు కాక తప్పదనీ చెప్పబడింది. ఇంతకుముందు చెప్పబడిన విషయాలే మరోసారి చెప్పబడ్డాయి. సర్వాధికారి అయిన ఆయన పట్టునుంచి మీరు ఎలా తప్పించుకుంటారు? ఆయన నిర్ధారించిన లెక్కల ఘడియను మీరు ఎలా దాటి పోగలుగుతారు? అని చెప్పటం దీని ఉద్దేశం.

86. మనస్ఫూర్తిగా దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌ను పారాయణం చేసేవారి కొరకు, దాని లోతుల్లోకి పోదలచేవారి కొరకు అది నిస్సందేహంగా హితబోధిని. బోధకుడు వైద్యుని లాంటి వాడు. మనిషి శరీరానికి హాని కలిగించే వస్తువుల నుండి వైద్యుడు అతన్ని వారిస్తాడు. అలాగే దివ్యఖుర్‌ఆన్ కూడా మానవునికి నష్టం కలిగించే విషయాల నుండి ఆపుతుంది. ధిక్కరించిన కారణంగా ఎదుర్కోవలసిన విపత్కర పరిణామాల గురించి ముందుగా హెచ్చరిస్తుంది. మనిషి పరలోక జీవితాన్ని నాశనం చేసే విధానాల నుండి కూడా అది ఆపుతుంది.

87. అంటే దేవుని ఏకత్వం (తౌహీద్), దైవదౌత్యం (రిసాలత్), సత్యవిశ్వాసాల పట్ల ఆంతర్యంలో జనించే సందేహాలను పటాపంచలు చేస్తుంది. మనసులలో పేరుకునే కుఫ్ర్ (సత్య తిరస్కారం), నిఫాఖ్ (కాపట్యం) లాంటి తుప్పును తొలగిస్తుంది.

88. ఆ మాటకొస్తే దైవగ్రంథమయిన ఖుర్‌ఆన్ మానవులందరికీ మార్గదర్శకమే. అయితే విశ్వసించిన వారు మాత్రమే ఆ జ్ఞాన సుధ ద్వారా ప్రయోజనం పొందుతారు. ఆ

58 (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు : “అల్లాహ్ ప్రదానం చేసిన ఈ బహుమానానికి, కారుణ్యానికి జనులు సంతోషించాలి.[89] వారు కూడబెట్టే దానికంటే ఇది ఎంతో మేలైనది.”

قُلْ بِفَضْلِ اللّٰهِ وَبِرَحْمَتِهٖ فَبِذٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوْا ۭ هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُوْنَ ۝٥٨

59 “అల్లాహ్ మీ కోసం ఆహారాన్ని అవతరింపజేయగా దానిలో కొంతభాగాన్ని మీరు మీ కోసం నిషేధించుకుని, మరి కొంతభాగాన్ని ధర్మసమ్మతం చేసుకున్నారే దీనికి మీ సమాధానం ఏమిటి!?”[90] అని వారిని అడుగు. “ఏమిటీ, ఈ మేరకు అల్లాహ్ మీకు ఆదేశించాడా? లేక మీరే అల్లాహ్‌కు అబద్ధాలను అంటగడుతున్నారా?” అని వారిని అడుగు.

قُلْ اَرَءَيْتُمْ مَّآ اَنْزَلَ اللّٰهُ لَكُمْ مِّنْ رِّزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِّنْهُ حَرَامًا وَّحَلٰلًا ۭ قُلْ آٰللّٰهُ اَذِنَ لَكُمْ اَمْ عَلَى اللّٰهِ تَفْتَرُوْنَ ۝٥٩

విధంగా అది వారి పాలిట కారుణ్యం అవుతుంది. ఈ విషయమే దివ్య ఖుర్ఆన్‌లోని బనీ ఇస్రాయీల్ సూరా 82వ ఆయతులో, అలిఫ్ లామ్ మీమ్ అస్సజ్దా సూరా 44వ ఆయతులో కూడా చెప్పబడింది. అలాగే “భయభక్తులుగల వారి కొరకు మార్గదర్శకం” అన్న వాక్యానికి ఇవ్వబడిన వివరణను కూడా చూడగలరు. (అల్ బఖర : 2)

89. ఆశించిన గొప్ప లక్ష్యం సిద్ధించినప్పుడు మనిషి ఆనందంతో పరవశించిపోతాడు. దివ్య ఖుర్ఆన్‌ను అల్లాహ్ ముస్లిములకు ప్రసాదించి వారికి మహోపకారం చేశాడు. కనుక దానిపై ముస్లిములు సంబరపడాలి. వారి హృదయాంతరాళాలలో కృతజ్ఞతా భావం ఉప్పొంగాలి. అయితే సంతోషాతిశయంతో సభలు, సమావేశాలు నిర్వహించాలనీ, అట్టహాసం చేయాలనీ, విద్యుద్దీపాలు అలంకరించి వైభవాన్ని చాటిచెప్పుకోవాలనీ, అనవసరంగా డబ్బును తగలెట్టాలని దీని భావం ఎంతమాత్రం కాదు సుమా! నేడు కొంతమంది ధర్మంలో కొత్తపుంతలు తొక్కుతూ, ఈ ఆయతును ఆధారంగా చేసుకొని “ఈదె మీలాదున్నబీ” పేరుతో సృష్టించిన ఆచారం కూడా ఇటువంటిదే.

90. నిషేధించుకోవటం అంటే ఆనాడు ముష్రిక్కులు కొన్ని జంతువులను తమ విగ్రహాల పేర వదిలేసేవారు. ఈ వివరాలు ఇంతకుముందు అల్ అన్ఆమ్ సూరాలో వచ్చాయి.

وَمَا ظَنُّ الَّذِيْنَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿٦٠﴾

60 అల్లాహ్‌కు అబద్ధాలను అంటగట్టే వారు ప్రళయదినం గురించి ఏమనుకుంటున్నారు?[91] నిస్సందేహంగా మానవుల పట్ల అల్లాహ్ అనుగ్రహం కలవాడు.[92] కాని వారిలో చాలా మంది కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా వ్యవహరించరు.[93]

وَمَا تَكُوْنُ فِيْ شَاْنٍ وَّمَا تَتْلُوْا مِنْهُ مِنْ قُرْاٰنٍ وَّلَا تَعْمَلُوْنَ
مِنْ عَمَلٍ اِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُوْدًا اِذْ تُفِيْضُوْنَ فِيْهِ ؕ وَمَا يَعْزُبُ
عَنْ رَّبِّكَ مِنْ مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَآءِ
وَلَاۤ اَصْغَرَ مِنْ ذٰلِكَ وَلَاۤ اَكْبَرَ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿٦١﴾

61 (ఓ ప్రవక్తా!) నువ్వు ఏ స్థితిలోవున్నా– ఖుర్‌ఆనులోని ఏ భాగాలను పారాయణం చేసినా, (ప్రజలారా!) మీరు ఏ పని చేసినా, మీరు మీ కార్యక్రమాలలో తలమునకలై ఉన్నప్పుడు మేము మిమ్మల్ని గమనిస్తూనే ఉంటాము. భూమిలో, ఆకాశాలలో ఉన్న రవంత వస్తువు కూడా నీ ప్రభువు నుండి గోప్యంగా లేదు– దానికంటే చిన్నదయినా సరే, పెద్దదయినా సరే – స్పష్టమైన గ్రంథంలో నమోదు కాకుండా లేదు.[94]

91. అంటే తీర్పుదినాన అల్లాహ్ తమపట్ల చేసే వ్యవహారం గురించి ఏం ఆలోచిస్తున్నారు? అని దీని భావం.

92. దేవుడు ఇహలోకంలో తప్పుచేసిన మానవులను వెంటనే పట్టుకోడు. దానికోసం ఆయన ఒక గడువును నిర్ధారించి పెట్టాడు అని దీనికి ఒక అర్థం. లేదా ప్రపంచంలో దేవుడు తన దాసులకు ప్రసాదించే అనుగ్రహాలు విచక్షణా రహితంగా ఉంటాయి. ఆహారాన్ని ప్రసాదించే విషయంలో ఆయన విశ్వాసులనీ – అవిశ్వాసులనీ, విధేయులనీ– అవిధేయులనీ భేదభావం చూపడు. అలాగే మానవులకు ఉపయోగకరమైన, లాభదాయకమైన వస్తువులను ఆయన ధర్మసమ్మతం (హలాల్) గావించాడు. వాటిని నిషేధించలేదు (హరామ్ చేయలేదు).

93. అంటే వారు దైవానుగ్రహాలకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోరు. లేదా దేవుడు ధర్మసమ్మతంగా ఖరారు చేసిన వాటిని అధర్మంగా చేసుకుంటారు.

94. ఈ ఆయతులో దేవుడు తన ప్రవక్తను, ముస్లిములను ఉద్దేశ్యించి ఈ విధంగా చెప్పాడు: దేవుడు తన సృష్టిరాశుల స్థితిగతులన్నింటినీ చూస్తున్నాడు. ఒక్కో ఘడియ, ఒక్కో క్షణం ఆయన మీ కదలికలను కనిపెడుతూ ఉన్నాడు. భూమ్యాకాశాలలోని ఏ చిన్న

62 వినండి! అల్లాహ్ స్నేహితులకు[95] భయముగానీ, దుఃఖంగానీ ఉండదు.[96]

أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ٦٢

63 వారు విశ్వసించిన వారై, (చెడుల విషయంలో అల్లాహ్‌కు) భయపడేవారై ఉంటారు.

ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَكَانُوا۟ يَتَّقُونَ ٦٣

వస్తువూ, మరే పెద్ద వస్తువూ ఆయన నుంచి దాగిలేదు. ఈ విషయమే అల్ అన్ ఆమ్ సూరాలోని 59వ ఆయతులోనూ, 38వ ఆయతులోనూ చెప్పబడింది. హూద్ సూరాలోని 6వ వచనంలో కూడా దీని ప్రస్తావన వచ్చింది.

95. అవిధేయుల గురించి చెప్పిన తరువాత అల్లాహ్ తనకు ప్రియతములైన విధేయుల గురించి చెబుతున్నాడు. వారు అల్లాహ్‌కు ప్రియతములు (ఔలియా అల్లాహ్). 'ఔలియా' అనే పదం 'వలీ' అనే పదానికి బహువచనం. నిఘంటువుపరంగా 'వలీ' అంటే సన్నిహితుడని అర్థం. దీని ప్రకారం 'ఔలియా అల్లాహ్' అంటే చిత్తశుద్ధితో అల్లాహ్‌కు విధేయత కనబరచి, చెడుల నుండి తమను కాపాడుకుని, దైవసామీప్యం పొందేందుకు నిరంతరం పాటుపడినవారు అని అర్థం. అల్లాహ్ స్వయంగా తరువాతి ఆయతులో 'ఔలియా అల్లాహ్'ను నిర్వచించాడు. వారు విశ్వసించటంతోపాటు, తన పట్ల భయభక్తుల విధానాన్ని కలిగివుంటారని వివరించాడు.

దీన్నిబట్టి అవగతమయ్యే దేమిటంటే దైవసామీప్యం పొందగోరేవారు నిష్కల్మషమైన విశ్వాసం కలిగి ఉండటంతోపాటు, భయభక్తులతో కూడుకున్న జీవితం గడపాలి. ప్రతి దైవభీతిపరుడూ అల్లాహ్‌కు ప్రియతముడే (వలీఅల్లాహ్‌యే). కాని జనులు మాత్రం దీన్ని ఒక ప్రహసనంగా మార్చారు. మహిమలు చూపేవారే దేవుని 'ప్రియతములు' కాగలుగుతారని భాష్యం చెప్పారు. తమ భాష్యాన్ని సమర్థించుకోవ టానికి, తాము ఇష్టపడే 'వలీల'కు స్వకల్పిత మహిమలను ఆపాదించారు. దైవసామీప్యం పొందటానికీ – మహిమలు ప్రదర్శించటానికి అసలు సంబంధమే లేదు. ఒకవేళ ఎవరిద్వారానయినా ఏదైనా మహిమ ప్రదర్శితమైతే అది దైవేచ్ఛ, దైవప్రణాళిక అనుకోవాలి. అంతేగాని, అది ఆ వలీ తరఫు నుంచి జరిగింది ఏమీకాదు. అలాగే ఒక ధర్మనిష్ఠాపరుని ద్వారా, ఒక విశ్వాసి ద్వారా ఏదన్నా మహిమ ప్రదర్శితం కాకపోయినంత మాత్రాన వారి భక్తీతత్పరతను శంకించ నవసరం లేదు. ఎవరి ఆంతర్యాల్లో ఎంత భక్తి ఉందో అల్లాహ్‌కే బాగా తెలుసు.

96. 'భయము' భవిష్యత్తుకూ, 'దుఃఖం' గతానికీ సంబంధించినది. వారు దైవానికి భయ పడుతూ జీవితం గడపటం వల్ల ప్రళయదినపు భీతావహ స్థితి గురించి అంతగా భయపడవలసిన అవసరం ఉండదు. పైగా వారు తమ విశ్వాసం (ఈమాన్),

64 ప్రాపంచిక జీవితంలోనూ, పరలోకం లోనూ వారికి శుభవార్త కలదు.[97] అల్లాహ్ వాక్కుల్లో మార్పు ఉండదు. ఇదే గొప్ప విజయం.

لَهُمُ الْبُشْرٰى فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِى الْاٰخِرَةِ ۚ لَا تَبْدِيْلَ
لِكَلِمٰتِ اللّٰهِ ۚ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿٦٤﴾

65 (ఓ ప్రవక్తా!) వారి మాటలు నిన్ను దుఃఖానికి లోను చేయకూడదు. యదార్థానికి సర్వాధిపత్యం అల్లాహ్‌దే. ఆయన అంతా వినేవాడు, అన్నీ తెలిసినవాడు.

وَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ ۘ اِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا ۚ
هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٦٥﴾

66 ఆకాశాలలో, భూమిలో ఉన్నవారందరూ అల్లాహ్‌వారేనన్న సంగతిని బాగా తెలుసుకోండి. అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరత్రా భాగస్వాములను పూజించేవారు దేన్ని అనుసరిస్తున్నట్లు?! వారు నిరాధారమైన ఊహలను అనుసరిస్తున్నారు. అంచనాలపై[98] ఆధారపడుతున్నారు.

اَلَآ اِنَّ لِلّٰهِ مَنْ فِى السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِى الْاَرْضِ ۗ وَمَا يَتَّبِعُ
الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ شُرَكَآءَ ۗ اِنْ
يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُوْنَ ﴿٦٦﴾

భయభక్తుల (తఖ్వా) మూలంగా దైవకారుణ్యం పట్ల ఆశపెట్టుకుని ఉంటారు. దైవానుగ్రహం తమపై ఉంటుందన్న భరోసా వారికి ఉంటుంది. అలాగే ఇహలోకంలో తాము వదలిపోయిన దాని గురించిగానీ, తాము జుర్రుకోలేక పోయిన సుఖాల పట్ల గానీ వారికి ఎలాంటి చీకూ చింతా ఉండదు. ఎందుకంటే ఇదంతా దైవేచ్ఛకనుగుణంగా జరిగిందన్న సంగతి వారికి బాగా తెలుసు. అందువల్ల వారి ఆంతర్యాలలో ఎలాంటి అసంతృప్తి, వ్యాకులత జనించదు. పైగా దైవేచ్ఛపై వారి హృదయాలు పూర్తిగా రాజీపడిపోతాయి.

97. ప్రపంచంలో శుభవార్త అంటే సత్య కలలు లేక మరణ సమయంలో దైవదూతలు వారికి అందజేసే శుభవార్త కావచ్చు. ఖుర్ఆన్ హదీసుల ద్వారా కూడా ఈ సంగతి రూఢీ అవుతోంది.

98. అంటే వారు చేసే షిర్కుకు ఎలాంటి ఆధారమూ లేదు. వారు సంశయాలలో, ఊహలలో విహరించే జీవులు మాత్రమే. కాకిలెక్కలు వేసి, గాలి మేడలు కట్టేవారు మాత్రమేగాని వాస్తవాలపై దృష్టిని సారించరు. వాస్తవ జగత్తులోకి వచ్చి, హేతుబద్ధంగా విషయాన్ని తరచిచూస్తే అల్లాహ్‌కు సహవర్తులు ఎవరూ లేరన్న యదార్థం వారికి తెలిసి ఉండేది. భూమ్యాకాశాల నిర్మాణంలో ఆయన ఒక్కడైనప్పుడు, పోషకత్వంలో ఆయనకు భాగస్వాములు ఎవరూ లేనప్పుడు "ఆరాధన"లో భాగస్వాములు ఎక్కడినుంచి ఊడిపడ్డారు?

67 మీరు విశ్రాంతి తీసుకునేటందుకు ఆయనే మీ కోసం రాత్రిని చేశాడు. పగటిని, చూడగలగటానికి అనువుగా చేశాడు. నిశ్చయంగా ఇందులో వినేవారి కోసం నిదర్శనాలున్నాయి.

هُوَ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِتَسْكُنُوْا فِيْهِ وَالنَّهَارَ
مُبْصِرًا ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّسْمَعُوْنَ ۝۶۷

68 అల్లాహ్ సంతానం కలిగి ఉన్నాడని వారంటున్నారు. సుబ్‌హానల్లాహ్! (అల్లాహ్ పరమ పవిత్రుడు). ఆయన ఏ అవస రమూ లేనివాడు.[99] ఆకాశాలలో, భూమిలో ఉన్నదంతా ఆయన సొత్తే.[100] దీనికిగాను (మీరు ఆపాదించే అసత్యానికి గాను) మీవద్ద ఏ ఆధారమూ లేదు. అల్లాహ్‌ను గురించి మీకు తెలియని మాటలంటున్నారా?

قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهٗ ۭ هُوَ الْغَنِيُّ ۭ لَهٗ مَا فِي
السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ اِنْ عِنْدَكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍۢ
بِهٰذَا ۭ اَتَقُوْلُوْنَ عَلَي اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝۶۸

69 అల్లాహ్‌కు అబద్ధాలను అంటగట్టే వారు[101] ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ సాఫల్యం పొందలేరని[102] (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి తెలుపు.

قُلْ اِنَّ الَّذِيْنَ يَفْتَرُوْنَ عَلَي اللّٰهِ الْكَذِبَ لَا
يُفْلِحُوْنَ ۝۶۹

99. అక్కరలేనివాడికి ఆలుబిడ్డల అవసరం కూడా ఉండదు. సంతానం చేయూతనిస్తుంది. ఒకరు చేయూత నివ్వవలసిన అవసరం ఆయనకు లేనప్పుడు బిడ్డల అవసరం కూడా ఎందుకుంటుంది?

100. భూమ్యాకాశాలలోని వస్తువులన్నీ ఆయన సొత్తు అయినప్పుడు అవన్నీ ఆయన ఆజ్ఞలకు లోబడి ఉంటాయి. ఆయన చెప్పినట్లు వింటాయి. ఆయన ఆజ్ఞలను శిరసావహిం చటానికి అన్నీ సిద్ధంగా ఉన్నప్పుడు ఆయనకు వేరొకరిపై ఆధారపడవలసిన అవసరం ఏముంటుంది? తన తరువాత తన రాజ్యానికి, ఆస్తిపాస్తులకు వారసుణ్ణి చేయాలను కున్నవాడికి కొడుకుల అవసరం ఏర్పడుతుంది. కాని అల్లాహ్‌కు అలాంటి అవసరాలు లేవు. ఆయన నిత్యుడు. కాబట్టి అటువంటి ఒకే ఒక్క దేవునికి సంతానాన్ని ఆపాదిం చటం మహాపరాధం. "కరుణామయునికి సంతానం ఉన్నదని వారు చేసే వాదన మూలంగా ఆకాశాలు పగిలిపోతాయేమో, భూమి బ్రద్దలవుతుందేమో! పర్వతాలు పగిలి తుత్తునియలు అవుతాయేమో!" (మర్యమ్ – 90, 91) అని చెప్పటాన్నిబట్టి ఈ ఆరోపణ దేవుని ఆగ్రహానికి ఎంతగా కారణభూతమవుతుందో ఊహించవచ్చు.

مَتَاعٌ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نُذِيقُهُمُ
الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾

70 వారికి ఈ ప్రపంచంలో కొద్దిపాటి భోగముంది. ఆ తరువాత వారు మా వద్దకు రావలసి ఉంటుంది. ఆ పిదప మేము వారికి వారి తిరస్కారానికి బదులుగా కఠినమైన శిక్ష రుచి చూపిస్తాము.

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ

71 నువ్వు వారికి నూహ్ (అలైహిస్సలాం) గాథను వినిపించు. అప్పుడు అతను తన జాతి వారితో, "ఓ నా జాతివారలారా!

101. **'ఇఫ్తిరా'** అంటేనే అబద్ధాన్ని అంటగట్టడం అని అర్థం. ఆపైన **కజిబ్** అని కూడా అనబడింది. విషయాన్ని నొక్కి చెప్పటం కోసం ఈ విధంగా పర్యాయ పదాలను ఉపయోగించటం జరిగింది. అంటే వారు అబద్ధాలను కల్పించటమే గాక, వాటిని అల్లాహ్‌కు అంటగట్టారు.

102. సిసలైన సాఫల్యం అంటే అది పరలోక సాఫల్యమేనని దీనిద్వారా విదితమవుతోంది. తాత్కాలిక ప్రపంచ జీవితంలో ఆస్తిపాస్తుల్ని కూడబెట్టడం సాఫల్యం అనిపించుకోదు. పరలోకంలో అల్లాహ్ ఆగ్రహం నుంచి, ఆయన శిక్ష నుంచి తప్పించుకోవటమే అసలు సిసలు విజయం. ఎంతోమంది దేవుని అవిధేయులు, అసత్యవాదులు సిరిసంపదలతో తులతూగుతూ ఉండటం చూసి కొందరు సందిగ్ధంలో పడవచ్చు. కాని ఈ కలిమి సాఫల్యానికి ప్రతీక కాదు. అందుకే దీని తరువాతి వచనంలో స్పష్టం చేయబడింది – "ఈ ప్రపంచంలోని కొన్ని భోగభాగ్యాలను అనుభవించండి. ఆ తరువాత ఎలాగూ మీరు మా వద్దకు రాకతప్పదు" అని! అంటే పరలోకంతో పోల్చుకున్నప్పుడు ఈ ప్రపంచం క్షణభంగురం. ఇక్కడి భోగవిలాసాలు తాత్కాలికమైనవి. ఆ తరువాత వారు వ్యధాభరితమైన శిక్షను అనుభవించవలసి ఉంటుంది.

కాబట్టి నేడు ప్రపంచంలో ఆర్థికంగా, వైజ్ఞానికంగా, శాస్త్రీయపరంగా ప్రగతిపథంలో దూసుకుపోతున్న అవిశ్వాసులు, ముష్రిక్కులు, దైవధిక్కారులు ధన్యులయ్యారనీ, వారిపట్ల దేవుడు ప్రసన్నుడయ్యాడనీ భావించకూడదు. ప్రపంచంలో పరిశ్రమించిన ప్రతి ఒక్కరికీ ప్రగతీ వికాసాలు ప్రాప్తిస్తాయి. విశ్వాసులైనా, అవిశ్వాసులైనా భౌతిక ప్రగతి విషయంలో ఒక్కటే. అదలా ఉంచితే ఒక్కోసారి దేవుడు వ్యక్తులను, జాతులను, సమూహాలను పరీక్షించే నిమిత్తం కూడా కీర్తిప్రతిష్ఠలను ఇస్తాడు. ఈ విషయం ఇంతకుముందు కూడా పదే పదే చెప్పటం జరిగింది.

مَّقَامِيْ وَتَذْكِيْرِيْ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَعَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْتُ فَاَجْمِعُوْٓا اَمْرَكُمْ وَشُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ اَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوْٓا اِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُوْنِ ﴿٧١﴾

నేను మీ మధ్య ఉండటం, దైవాజ్ఞలను ఉపదేశించటం మీకు సహింపశక్యం కాకపోతే (పోనివ్వండి), నేను మాత్రం అల్లాహ్‌నే నమ్ముకున్నాను. మీరు మీ భాగస్వాములతో కలసి మీ వ్యూహం విషయంలో గట్టి నిర్ణయానికి రండి!.[103] ఆ పిదప మీ వ్యూహరచన మీలో ఎలాంటి శంకకు కారణం కాకూడదు.[104] ఆపైన నా విషయంలో ఏం చేయాలనుకున్నారో చేయండి. నాకు గడువు ఇవ్వవలసిన అవసరం కూడా లేదు" అని అన్నాడు.

فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَاَلْتُكُمْ مِّنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٧٢﴾

72 అప్పటికీ మీరు విముఖత చూపితే, నేను మీనుండి ఎలాంటి ప్రతిఫలం కోరలేదు.[105] నాకు ప్రతిఫలం ఇచ్చే బాధ్యత కేవలం అల్లాహ్‌ది. ముస్లింగా ఉండాలని నాకు ఆదేశించబడింది.[106]

103. అంటే నాకు వ్యతిరేకంగా మీరు పన్నబోయే కుట్రలో మీ చిల్లర దేవుళ్లు కూడా తోడ్పడతారని మీరనుకుంటే వారిని కూడా మీతో చేర్చుకోండి.

104. అరబీలో **'గుమ్మతన్'** అని ఉంది. పైన ఆయతులో దాన్ని 'శంక' (అనుమానం) అని తర్జుమా చేయటం జరిగింది. ఈ పదానికి దాపరికం, అస్పష్టత అనే అర్థాలు కూడా ఉన్నాయి. దాని ప్రకారం పై ఆయతుకు భావం ఇలా వస్తుంది : మీరు నాకు వ్యతిరేకంగా జరిపే పన్నాగం చాలా స్పష్టంగా ఉండాలి. ఈ విషయంలో ఏమాత్రం దాపరికానికి ఆస్కారం ఉండకూడదు.

105. ఈ సందేశాన్ని అందజేసి మీనుంచి డబ్బును గుంజాలని చూస్తున్నాడు అని ఒకవేళ అనుకుంటున్నారేమో! నాకు మీ ప్రతిఫలం ఏమీ అక్కరలేదు. నాకు ప్రతిఫలాన్ని ఇచ్చే బాధ్యతను అల్లాహ్ తీసుకున్నాడు. మీ శ్రేయోభిలాషిగా మాత్రమే మీకు ఈ సందేశాన్ని అందజేస్తున్నాను.

106. దైవప్రవక్త హజ్రత్ నూహ్ (అలైహిస్సలాం) గారి ఈ మాటల ద్వారా స్పష్టమయ్యే దేమిటంటే దైవప్రవక్తలందరూ అందజేసిన ధర్మం ఇస్లాం ధర్మమే. వారు ప్రవేశపెట్టిన షరీయతులు, అవలంబించిన విధానాలు అనేకం ఉన్నప్పటికీ 'మూలధర్మం' మాత్రం ఒక్కటే – అదే ఇస్లాం! అల్ మాయిద సూరాలోని 48వ వచనం ద్వారా కూడా ఈ విషయం విదితమవుతోంది. (ఈ విషయాన్ని మరింత విపులంగా తెలుసుకునేందుకు

73 అయినా వారు అతన్ని ధిక్కరిస్తూనే ఉన్నారు.[107] అందుచేత మేము అతన్నీ, అతనితోపాటు ఓడలో ఉన్నవారినీ కాపాడాము. వారిని వారసులుగా చేశాము.[108] మా ఆయతులను అసత్యాలని త్రోసిపుచ్చిన వారిని ముంచివేశాము. చూడు! హెచ్చరించబడిన వారికి ఏ గతి పట్టిందో!

فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيْنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ فِى ٱلْفُلْكِ وَجَعَلْنَٰهُمْ خَلَٰٓئِفَ وَأَغْرَقْنَا ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا ۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿٧٣﴾

74 మరి నూహ్ (అలైహిస్సలాం) అనంతరం మేము అనేకమంది ప్రవక్తలను వారి జాతుల వద్దకు పంపాము. వారు తమ జనుల వద్దకు స్పష్టమైన నిదర్శనాలను తీసుకువచ్చారు.[109] కాని వారు మొదట్లో ధిక్కరించిన విషయాన్ని మళ్లీ అంగీక

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنۢ بَعْدِهِۦ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَآءُوهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَمَا كَانُوا۟ لِيُؤْمِنُوا۟ بِمَا كَذَّبُوا۟ بِهِۦ مِن قَبْلُ ۚ كَذَٰلِكَ نَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِ ٱلْمُعْتَدِينَ ﴿٧٤﴾

దివ్య ఖుర్ఆన్‌లోని ఈ ఆయతులను కూడా అధ్యయనం చేయగలరు : అన్ నమ్ల్ సూరా 91వ ఆయతు, అల్ బఖరా సూరా–131, 132 ఆయతులు, యూసుఫ్ సూరా–101, యూనుస్ సూరా–84, అల్ ఆరాఫ్ సూరా–126, అన్ నమ్ల్ సూరా 44, అల్ మాయిద సూరా–44 మరియు 111 ఆయతులు, అల్ అన్ఆమ్ సూరా – 162, 163).

107. ఎంతకాలం ఉపదేశించినా నూహ్ జాతి ప్రజలు తమ ధిక్కార వైఖరిని మానుకోలేదు. అందువల్ల అల్లాహ్ ప్రవక్త నూహ్‌ను, ఆయన్ని విశ్వసించేవారిని ఓడలో కూర్చోబెట్టి వారిని కాపాడాడు. మిగిలిన ధిక్కారులందరినీ ఉప్పెనలో ముంచివేశాడు. ఆఖరికి అవిధేయుడైన నూహ్ కుమారుణ్ణి కూడా వదలిపెట్టలేదు.

108. ఈ ఉప్పెన బారినుంచి కాపాడబడిన విధేయులను వారి పూర్వీకులకు వారసులుగా చేశాడు. ఆ తరువాత మానవజాతి మనుగడ వీళ్లద్వారానే సాగింది. ముఖ్యంగా దైవప్రవక్త నూహ్‌కు చెందిన ముగ్గురు కుమారుల ద్వారా మానవ పరంపర ముందుకు సాగింది. అందుకే హజ్రత్ నూహ్ (అలైహిస్సలాం)ను 'మరొక ఆదం' (ఆదమె సానీ)గా అభివర్ణిస్తూ ఉంటారు.

109. వారు తీసుకు వచ్చిన సూచనలు ఎంత స్పష్టమైనవంటే మంచి మనసు ఉన్నవారెవరూ వాటిని చూసిన తరువాత ప్రవక్తల మాటను తిరస్కరించరు.

రించటం అన్నది జరగనే లేదు.[110] ఈ విధంగా మేము హద్దుమీరి పోయేవారి హృదయాలపై సీలు వేసేస్తాము.[111]

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسَىٰ وَهَارُونَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ بِآيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ ﴿٧٥﴾

75 మరి ఆ ప్రవక్తల తరువాత మేము మూసాను, హారూనును[112] ఫిరౌను వద్దకు, అతని సర్దారుల వద్దకు మా సూచనలను[113] ఇచ్చి పంపాము. కాని వారు అహంకారం ప్రదర్శించారు. వారు అపరాధ జనులు.[114]

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ هَٰذَا لَسِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٧٦﴾

76 అటు పిమ్మట మావద్ద నుంచి వారికి సత్యబద్ధమైన నిదర్శనం చేరగా వారు "ఇది పచ్చి మంత్రజాలం" అని అన్నారు.[115]

110. కాని ఆయా జాతుల వారు దైవప్రవక్తల సందేశాన్ని ఖాతరు చెయ్యలేదు. మొదట ప్రవక్తలు వచ్చి దైవసందేశం వినిపించినప్పుడు వారు ముందూ వెనుకా ఆలోచించ కుండా ఒక్కసారిగా త్రోసిపుచ్చారు. ఒకసారి త్రోసిపుచ్చిన తరువాత మళ్లీ దానిపై పునఃపరిశీలన చేయటానికీ, ఒకవేళ పునఃపరిశీలన జరిపినా దాన్ని అంగీకరించటానికి వాళ్ళకు అహం అడ్డుపడింది. తత్ఫలితంగా వారు శాశ్వతంగా విశ్వాస భాగ్యానికి దూరమైపోయారు.

111. అంటే మునుపటి జాతులవారి ధిక్కారవైఖరి కారణంగా వారి హృదయాలపై ఎలా ముద్రపడిపోయిందో అలాగే భవిష్యత్తులో కూడా దైవప్రవక్తలను త్రోసిపుచ్చి, దైవవచనాలను ధిక్కరించిన వారి హృదయాలపై సీలుపడుతుంది. తమ పూర్వీకుల మాదిరిగానే వారు కూడా సన్మార్గానికి నోచుకోకుండా పోతారు.

112. ప్రత్యేకంగా ఎవరి పేరూ తీసుకోకుండా అనేకమంది ప్రవక్తల గురించి చెప్పిన తరువాత మూసా, హారూను (అలైహిస్సలాం)లను పేరుపెట్టి ప్రస్తావించటం గమనార్హం. వారి ప్రాముఖ్యత, గొప్పదనాల దృష్ట్యా వారిని ప్రత్యేక రీతిలో ప్రస్తావించటం జరిగి ఉండవచ్చు.

113. దైవప్రవక్త మూసా(అలైహిస్సలాం) తీసుకువచ్చిన ఈ మహిమలను, ముఖ్యంగా బనీ ఇస్రాయీల్ సూరా 101వ ఆయతులో ప్రస్తావించబడిన 9 స్పష్టమైన నిదర్శనాలను.

114. అప్పటికే వారు నేరాలకు, పాపాలకు అలవాటుపడిపోయి ఉన్నారు. అందువల్ల దేవుడు పంపిన నిదర్శనాలను తేలిగ్గా కొట్టిపారేయడానికి వారు ఏమాత్రం జంకలేదు.

77 “ఏమిటీ, సత్యంతో కూడుకున్న నిదర్శనం మీ వద్దకు వచ్చేసిన తరువాత దాని గురించి ఇలాంటి మాటలంటారా? ఇది మంత్రజాలమా? మంత్రజాలం చేసేవారు సఫలీకృతులు కాలేరు”[116] అని మూసా (అలైహిస్సలాం) చెప్పాడు.

قَالَ مُوسَىٰ أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ أَسِحْرٌ هَٰذَا وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُونَ ﴿٧٧﴾

78 దానికి వారు, “మేము మా తాత ముత్తాతలను ఏ పద్ధతిపై చూశామో ఆ పద్ధతి నుంచి మమ్మల్ని తప్పించటానికి నువ్వు మా వద్దకు వచ్చావా?! ఇలా చేసి మీరిద్దరూ భూమిలో పెద్దరికం పొందాలను కుంటున్నారా?[117] మేమెన్నటికీ మీ ఇద్దరిని విశ్వసించబోము” అని చెప్పారు.

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا وَتَكُونَ لَكُمَا الْكِبْرِيَاءُ فِي الْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

ఎందుకంటే ఒక నేరం మరో నేరానికి మార్గం సుగమం చేస్తుంది. చెడు చేస్తున్నప్పుడు మనసులో ఏ కోశానా భక్తి, భయమూ ఉండదు. ఫిరౌన్ జనులు అప్పటికే దుర్మార్గంలో బహుదూరం వెళ్ళి ఉండటం వల్ల మూసా (అలైహిస్సలాం) సందేశాన్ని త్రోసిపుచ్చడానికి ఏమాత్రం తడబడలేదు.

115. ఒక సత్యాన్ని తిరస్కరించటానికి తగు కారణం దొరకనప్పుడు దాన్నుంచి తమను తప్పించుకోవటానికి “ఇది కనికట్టు విద్యలా ఉంది” అని చెప్పేస్తే పోతుంది అని వారు అనుకున్నారు.

116. కాస్త ఆలోచించండి : సత్యవాక్కును, ప్రబల నిదర్శనాలను మీరు కనికట్టుగా చిత్రీకరిస్తారా? ఇది మీకు ఇంద్రజాలంగా కనిపిస్తోందా? ఇంద్రజాలికులు ఎన్నడూ లక్ష్యం సాధించలేరు తెలుసా?! నేను మాంత్రికుణ్ణి కాను. దేవుని తరఫున పంపబడిన ప్రవక్తను. నాకు ఆయన అండదండలున్నాయి. ఆయన నాకు మహిమలను, స్పష్టమైన సూచనలను ఇచ్చాడు. అలాంటప్పుడు నేను మంత్రతంత్రాలను గానీ, మాంత్రికులను గానీ ఆశ్రయించవలసిన పని ఏముంటుందీ? దైవ ప్రసాదితాలైన నిదర్శనాల ముందు మంత్రాలెంత? అని హజ్రత్ మూసా (అలైహిస్సలాం) ఫిరౌన్ దర్బారులోని సర్దారులకు నచ్చజెప్పారు.

117. హేతువు ముందు, ప్రమాణబద్ధమైన ఆధారాల ముందు నిలువలేని వారు మంకు తనానికి దిగివస్తారు. తమ వైఖరిపై మొండికేస్తూ నోటికొచ్చినది వాగుతారు. ఫిరౌను

79 “ఆరితేరిన మాంత్రికులందరినీ నా ముందు హాజరుపరచండి” అని ఫిర్‌ఔన్ ఆదేశించాడు.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُونِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ﴿٧٩﴾

80 మాంత్రికులు వచ్చినప్పుడు, “మీరు పడవేయాలనుకున్న వాటిని పడవెయ్యండి” అని మూసా వారితో అన్నాడు.

فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ أَلْقُوا مَا أَنتُم مُّلْقُونَ ﴿٨٠﴾

81 వారు పడవేయగానే మాంత్రికులతో మూసా ఇలా అన్నాడు : “మీరు తెచ్చినది మంత్రజాలం . అల్లాహ్ ఇప్పుడే దానిని మిథ్యగా చేసి చూపిస్తాడు.[118] అల్లాహ్ ఇలాంటి కల్లోల జనకుల పనిని చక్కబడ నివ్వడు.[119]

فَلَمَّا أَلْقَوْا قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئْتُم بِهِ السِّحْرُ ۖ إِنَّ اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ ۖ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨١﴾

దర్బారులోని పెద్దలు కూడా అదే చేశారు. మా తాతముత్తాతల మతాచారాల నుండి మమ్మల్ని తొలగించదలుస్తున్నావా? మా అధికారాన్ని, రాజవైభవాన్ని చూసి అసూయతో కొత్తపథకాలు వేస్తున్నావా? మా పదవులను మా నుండి కొల్లగొట్టి వాటిని నువ్వూ, నీ సోదరుడూ ఆక్రమించుకోదలుస్తున్నారా? అందుకే మేము నీ మాటను నమ్మము పో అని ఎడాపెడా వాగి, దైవప్రవక్తను ఓడించే ప్రయత్నం చేశారు. ఆ విధంగా పూర్వీకుల అంధానుసరణ, ప్రాపంచిక పదవుల వ్యామోహం సత్య స్వీకారంలో వారికి అవరోధంగా నిలిచాయి. ఆ తరువాత ఫిరౌన్ చక్రవర్తి సుప్రసిద్ధ ఇంద్రజాలికులను పిలిపించాడు. ఆ తాంత్రికులకూ – మూసాకు మధ్య పోటీ జరిగింది. ఇంతకుముందు అల్ ఆరాఫ్ సూరాలో ఈ పోటీ గురించి వివరంగా చెప్పబడింది. తాహా సూరాలోనూ ఈ విషయం రానున్నది.

118. చివరకు జరిగింది కూడా అదే. ఎంతయినా సత్యం సత్యమే. అసత్యం అసత్యమే. సత్యం గెలిచే ముందు అసత్యం చేసే ఆర్భాటం జాస్తిగా ఉన్నప్పటికీ చివరకు అసత్యం మట్టి కరుస్తుంది. ఫిరౌను దర్బారుకు ఎంతో అట్టహాసంతో వచ్చిన మాంత్రికులు తాము ప్రదర్శించవలసిన విద్యనంతా ప్రదర్శించారు. కాని వారి పాచికలు పారలేదు. దైవాజ్ఞతో హజ్రత్ మూసా (అ) తన లాఠీని పడవేసిన మరుక్షణమే అది వారి ఇంద్రజాలాన్ని అమాంతం మింగేసింది.

119. మరి ఆ మాంత్రికులు కూడా తక్కువ వారు కారు. ప్రాపంచిక ప్రయోజనాల కోసం వారు ఈ క్షుద్రవిద్యలను, మంత్రతంత్రాలను నేర్చుకున్నారు. అవకాశం దొరికి నప్పుడల్లా తమ కనికట్టును ప్రదర్శించి ప్రజలను మోసగించేవారు. ఈ రోజు వారి

وَيُحِقُّ اللّٰهُ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ۝٨٢

82 అపరాధులకు మింగుడుపడక పోయినాసరే అల్లాహ్ తన ఆదేశాల[120] ద్వారా సత్యాన్ని సత్యంగా నిరూపిస్తాడు.

فَمَآ اٰمَنَ لِمُوْسٰٓى اِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِّنْ قَوْمِهٖ عَلٰى خَوْفٍ مِّنْ فِرْعَوْنَ
وَمَلَا۟ئِهِمْ اَنْ يَّفْتِنَهُمْ ۗ وَاِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِى الْاَرْضِ ۚ وَاِنَّهٗ
لَمِنَ الْمُسْرِفِيْنَ ۝٨٣

83. మూసా (అలైహిస్సలాం)ను అతని జాతికి చెందిన కొద్దిమంది[121] మాత్రమే విశ్వసించారు. ఆ కొద్దిమంది కూడా, ఫిరౌనుకు, అతని సర్దారులకు – వారు తమను ఎక్కడ వేధిస్తారోనని భయపడుతూ ఉండేవారు.[122] అవును మరి! ఆ రాజ్యంలో ఫిరౌన్ ప్రాబల్యం కలిగి ఉండే వాడు, దానికితోడు హద్దుమీరి పోయే వాడు.[123]

పాపం పండింది. వారి పాచికలలో పసలేదని తేల్చివేసే రోజు వచ్చింది. లోకాన్ని పెడత్రోవపట్టించే వారి ఆటలను దేవుడు అట్టే కాలం సాగనివ్వడు.

120. అరబీలో **'కలిమాత్'** అని ఉంది. ఆయతులో దాన్ని 'ఆదేశాలు' అని తర్జుమా చేయటం జరిగింది. దీనికి 'నిదర్శనాలు' అన్న అర్థం కూడా వస్తుంది. అల్లాహ్ తన ప్రవక్తలపై అవతరింపజేసే గ్రంథాలలో ఈ నిదర్శనాలను పొందుపరుస్తూ ఉంటాడు. అలాగే 'కలిమాత్' అంటే దైవాజ్ఞతో దైవప్రవక్తల ద్వారా ఉనికిలోకి వచ్చే 'మహిమలు' కూడా కావచ్చు. లేక 'అయిపో' అనే మాట ద్వారా అల్లాహ్ జారీచేసే ఉత్తుర్వు అని కూడా దాని భావం కావచ్చు.

121. ఈ ఆయతులో **'ఖౌమిహి'** (అతని జాతికి) అనే పదం మూసా వర్గానికి చెందిన జనులకు వర్తిస్తుందా? లేక ఫిరౌను జనులకు వర్తిస్తుందా? అన్న విషయంలో వ్యాఖ్యాతల మధ్య ద్వంద్వాభిప్రాయాలున్నాయి. కొంతమంది ఇది మూసా (అలైహి)కు వర్తిస్తుందని అన్నారు. ఎందుకంటే ఆయతులో ఈ పదానికి ముందు ఆయన ప్రస్తావనే ఉంది. కాని ఇమామ్ ఇబ్నె కసీర్ తదితరుల అభిప్రాయంలో ఈ పదం ఫిరౌను జాతికి వర్తిస్తుంది. అంటే ఫిరౌను అనుయాయుల్లోని కొంతమంది మూసా సందేశాన్ని స్వీకరించారు. వీరి వాదన ప్రకారం ఇస్రాయీలు జాతివారు అప్పటికే తమను కాపాడే ఒక మార్గదర్శకుని కోసం ఎంతోకాలంగా ఎదురుచూస్తూ ఉన్నారు. మూసా (అలైహిస్సలాం) రూపంలో ఆ ప్రవక్త రాగానే వారు మారు మాట్లాడకుండా ఆయన పక్షాన నిలిచారు (ఒక్క ఖారూన్ తప్ప). అందువల్ల **"జుర్రియ్యతున్ మ్మిన్ ఖౌమిహీ"** అంటే "ఫిరౌన్ జాతికి చెందిన కొద్దిమంది" అని భావించటమే సరైనది. వారు దైవప్రవక్త

84 మూసా (అలైహిస్సలామ్) తన వారి నుద్దేశించి, “నా జాతి ప్రజలారా! మీరు అల్లాహ్‌ను విశ్వసించేవారే అయితే, మీరు ముస్లిములే అయితే ఆయన్నే నమ్ము కోండి” అన్నాడు.[124]

وَقَالَ مُوسَىٰ يَٰقَوْمِ إِن كُنتُمْ ءَامَنتُم بِٱللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوٓا۟ إِن
كُنتُم مُّسْلِمِينَ ﴿٨٤﴾

85 దానికి వారు, “మేము అల్లాహ్‌నే నమ్ముకున్నాము. మా ప్రభూ! మమ్మల్ని ఈ దుర్మార్గుల పరీక్షా సాధనంగా చేయకు.”

فَقَالُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٨٥﴾

మూసాను విశ్వసించారు. ఆ కొద్దిమందిలో ఫిరౌను భార్య (హ్రజత్ ఆసియా) కూడా ఉంది.

122. ఈ వాక్యాన్ని బట్టి కూడా మూసాను విశ్వసించిన ఆ కొద్దిమంది ఫిరౌను జాతికి చెందిన వారేనని రూఢీ అవుతోంది. ఎందుకంటే తమ చక్రవర్తి, తమ అధికారులు తమను ఎక్కడ వేధిస్తారోనన్న భయం వారికి ఉండేది. ఆ మాటకొస్తే ఇస్రాయీలు సంతతివారు తరతరాలుగా ఫిరౌను చక్రవర్తులకు బానిసలుగా మారి, వారికి ఊడిగం చేస్తూ, అవమానాలు భరిస్తూనే ఉన్నారు. మూసాను విశ్వసించినందుకు సరికొత్తగా వారు ఫిరౌనుకు భయపడవలసిన అగత్యం లేదు. ఎటొచ్చీ ఇబ్బందిని ఎదుర్కోవలసిన పరిస్థితి ఫిరౌను శిబిరంలో నుంచి మూసా శిబిరంలోనికి వచ్చిన వారికే ఏర్పడింది.

123. వారలా భయపడటంలో అర్థం లేకపోలేదు. ఎందుకంటే ఫిరౌన్ చక్రవర్తి దురాగతాలను, నియంతృత్వ వైఖరిని గురించి వారికి బాగా తెలుసు.

124. తరతరాలుగా ఫిరౌన్ దౌర్జన్యాలను భరిస్తూ వస్తున్న ఇస్రాయీల్ జాతివారికి మూసా ప్రవక్త వచ్చిన తర్వాత కూడా కష్టాలు తప్పలేదు. అందుకే వారు ఎల్లప్పుడూ భయాందోళనలకు లోనై ఉండేవారు. ఆ కారణంగానే వారు మూసాతో ఇలా అన్నారు: “ఓ మూసా! నీవు రాక మునుపు మేము ఫిరౌన్ జనుల చేత ఎలా వేధించబడే వారమో నీవు వచ్చిన తరువాత కూడా అలాగే వేధించబడుతూనే ఉన్నాము. పరిస్థితిలో మార్పులేదు.” దీనికి సమాధానంగా హ్రజత్ మూసా (అలైహిస్సలాం) ఇలా సముదాయించారు: నా ప్రభువు త్వరలోనే మీ శత్రువును తుదముట్టిస్తాడు. అయితే మీరు ఒక్కడైన ఆ అల్లాహ్‌నే నమ్ముకోవాలి. సహాయం కోసం ఆయన్నే అర్థించాలి. ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ మీరు సహనం కోల్పోరాదు (అల్ ఆరాఫ్ సూరా 128, 129 ఆయతుల ఆధారంగా).

86 "నీ కృపతో మమ్మల్ని ఈ అవిశ్వాసుల
చెరనుండి కాపాడు"[125] అని వేడు
కున్నారు.

وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٨٦﴾

87 "మీరిద్దరూ మీ వాళ్ళకోసం ఈజిప్టులో
నివాస గృహాలను ఏర్పాటు చేయండి. ఆ
ఇళ్లు ఖిబ్లా దిశలో ఉండేట్లు చూసు
కోండి.[126] నమాజును నెలకొల్పండి.
(మూసా!) నీవు విశ్వాసులకు శుభవార్తను
అందజేయి" అని మేము మూసాకు, అతని
సోదరునికీ వహీ పంపాము.

وَاَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰى وَاَخِيْهِ اَنْ تَبَوَّاٰ لِقَوْمِكُمَا
بِمِصْرَ بُيُوْتًا وَّاجْعَلُوْا بُيُوْتَكُمْ قِبْلَةً وَّاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ ۗ
وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٨٧﴾

88 మూసా ఇలా విన్నవించుకున్నాడు :
"మా ప్రభూ! నీవు ఫిరౌనుకు, అతని
సర్దారులకు ప్రపంచ జీవితంలో
అందమైన సాధనసంపత్తులను, ఐశ్వర్యాన్నీ
ఇచ్చావు. వారు ప్రజలను నీ మార్గం
నుంచి తప్పించటానికే ఇదంతా ఇచ్చావా
ప్రభూ!? మా ప్రభూ! వారి సిరిసంపద
లను సర్వనాశనం చెయ్యి![127] బాధాకర
మైన శిక్షను చూసే వరకూ వారు విశ్వసిం
చకుండా ఉండేలా వారి గుండెలను
కఠినమైనవిగానే ఉంచు."[128]

وَقَالَ مُوْسٰى رَبَّنَآ اِنَّكَ اٰتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَاَهٗ زِيْنَةً
وَّاَمْوَالًا فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ رَبَّنَا لِيُضِلُّوْا عَنْ سَبِيْلِكَ ۚ رَبَّنَا
اطْمِسْ عَلٰٓى اَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْا حَتّٰى
يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ﴿٨٨﴾

125. ఒక్కడైన అల్లాహ్‌పై భారం మోపటంతోపాటు వారు దైవసన్నిధిలో దీనాతిదీనంగా ప్రార్థించారు. నిస్సందేహంగా దుఆ విశ్వాసుల కొరకు గొప్ప ఆయుధం, ఆశ్రయం కూడా.

126. అంటే మీరు మీ నివాస గృహాలనే మస్జిదులుగా చేసుకోండి. వాటి దిశ మీ ఖిబ్లా (అయిన బైతుల్ మఖ్దిస్) వైపుకు ఉండేలా చూసుకోండి. దైవారాధన కోసం మీరు బహిరంగ ప్రదేశాలలో ఉన్న ఆలయాలకు వెళ్ళనవసరం లేదు. ఎందుకంటే ఆ ఆరాధనా స్థలాలలో ఫిరౌను జనులు మిమ్మల్ని వేధించే అవకాశం ఉంది.

127. ఎంతగా హితబోధచేసినా, ఎన్ని ప్రబల నిదర్శనాలను చూపినా, ఎన్ని మహిమలను ప్రదర్శించినా ఫిరౌను, అతని జనులు మంచిని గ్రహించక పోవటంతో దైవప్రవక్త మూసా(అ) వారిని శపిస్తూ ప్రార్థించారు. ఆ ప్రార్థననే దేవుడు ఇక్కడ ప్రస్తావించాడు.

128. ఒకవేళ వారు విశ్వసించినా నీ శిక్షను చవిచూసిన తరువాతే విశ్వసించేలా చూడు. అంటే వారి విశ్వాసం వారికి లాభదాయకం కాకుండా ఉండాలి.

89 “మీరిద్దరి విన్నపం ఆమోదించ బడింది. కాబట్టి మీరు నిలకడగా ఉండండి.[129] జ్ఞానంలేని వారి మార్గాన్ని అనుసరించకండి”[130] అని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు.

قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَّعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَآنِّ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

ఒక దైవప్రవక్త తన జాతి జనులను శపిస్తాడా? ఇలా శపించటం ప్రవక్తకు శోభాయమానమేనా? అన్న ప్రశ్న చదువరులలో ఈ సందర్భంగా జనించటం సహజం. ప్రవక్తలు సదా మానవుల శ్రేయాన్ని అభిలషించే వారై ఉంటారు. వారసలు శాపనార్థాలు పెట్టరు. చివరి క్షణం వరకూ వారు తమ జాతివారి మార్గదర్శకత్వం కోసం తహతహలాడతారు. వారిని సన్మార్గాన నడిపించటానికి శాయశక్తులా కృషి చేస్తారు. కాని ప్రవక్తల మంచితనాన్ని జాతి జనులు నిర్లక్ష్యంచేసి, విశ్వసించకుండా దుర్మార్గానికి దిగినపుడు – గత్యంతరం లేని పరిస్థితిలో – ఆ వ్యవహారాన్ని దైవాధీనం చేస్తారు. అప్రయత్నంగా ప్రవక్తల నోట వెలువడే ఈ శాపపు పలుకులు కూడా దైవ ప్రణాళిక ననుసరించే ఉంటాయి. దైవప్రవక్త హజ్రత్ నూహ్ (అలైహిస్సలాం) విషయంలో కూడా అదే జరిగింది. 950 సంవత్సరాల పాటు సందేశ ప్రధానమైన కృషి జరిపిన పిదప ఆయన తన జాతి వారిని శపించారు – “ప్రభూ! భూమండలంపై ఒక్క అవిశ్వాసి కూడా మిగలకుండా తుదముట్టించు!” అని ఆయన (అలైహిస్సలాం) అన్నారంటే ఆయన వారిపట్ల ఎంతగా విసుగెత్తిపోయారో అర్థం చేసుకోవచ్చు. (నూహ్ – 26)

129. దీనికి ఒక అర్థం: “మీరు చేసిన శాపనార్థంపై స్థిరంగా ఉండండి. అది నెరవేరటంలో కొంత వ్యవధి పట్టవచ్చు. మీ మొరను ఆమోదించటం జరిగింది. అయితే దానికి కార్యరూపం ఎప్పుడు ఇవ్వాలి? ఎలా ఇవ్వాలి? అనేది దైవప్రణాళికలో అంతర్భాగం.” ఈ విధంగా ప్రార్థించిన నలభై సంవత్సరాల తరువాత ఫిరౌను, అతని జనులు సముద్రంలో ముంచివేయబడ్డారనీ, శపించిన దానిని బట్టి తీరా మునిగిపోతున్న సమయంలో ఫిరౌను తన విశ్వాసాన్ని ప్రకటించాడనీ, కాని ఆ విశ్వాసం అతనికెలాంటి లాభం చేకూర్చలేకపోయిందని ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతలు చెప్పారు. “మీరు నిలకడగా ఉండండి” అన్న ఆదేశంలోని మరో అర్థం ఇది కూడా కావచ్చు: ప్రజలకు మార్గదర్శ కత్వం వహించే, వారిని సంస్కరించే మీ పనిని మీరు సజావుగా నిర్వర్తిస్తూ ఉండండి. ఇస్రాయీలు సంతతి వారిని ఫిరౌను ముష్కరుల చెరనుంచి విడిపించే ఉద్యమంలో ఎలాంటి లోటూ రానివ్వకండి.

130. అంటే దైవ సంప్రదాయాన్ని, ఆయన శాసనాన్ని, ఆయన ప్రణాళికను లక్ష్యపెట్టని మూర్ఖజనుల మార్గాన్ని అనుసరించకండి. దానికి బదులు మీరు మీ కార్యక్రమాన్ని

90 మేము ఇస్రాయీలు వంశీయులను సముద్రం దాటించాము.[131] వారి వెనుకే ఫిరౌను తన సైన్యాన్ని తీసుకుని దౌర్జన్యానికి, అతిక్రమణకు పాల్పడే ఉద్దేశంతో వెంబడించాడు.[132] తీరా (సముద్రంలో) మునిగిపోతున్నప్పుడు; “బనీ ఇస్రాయీల్ విశ్వసించిన దేవుణ్ణి నేనూ విశ్వసిస్తున్నాను. ఆ దేవుడు తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేడు. నేనూ ముస్లింల లోని వాడనే” అని ఫిరౌను పలికాడు.

وَجٰوَزْنَا بِبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ الْبَحْرَ فَاَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُوْدُهٗ بَغْيًا وَّعَدْوًا ۭ حَتّٰٓي اِذَآ اَدْرَكَهُ الْغَرَقُ ۙ قَالَ اٰمَنْتُ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا الَّذِيْٓ اٰمَنَتْ بِهٖ بَنُوْٓا اِسْرَآءِيْلَ وَاَنَا مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ۝90

91 ఇప్పుడా విశ్వసించేది?! ఇంతకు ముందు తలబిరుసుతనాన్ని ప్రదర్శిస్తూ, కల్లోల జనకులలో చేరి ఉండేవాడివి కదా![133]

اٰۗلْــٰٔنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِيْنَ ۝91

కొనసాగిస్తూ ఉండండి. నిగ్రహంతో పనిచేయండి. అల్లాహ్ తన ప్రణాళికననుసరించి త్వరగానో, ఆలస్యంగానో తన వాగ్దానాన్ని నెరవేరుస్తాడు. ఎందుకంటే ఆయన వాగ్దాన భంగం చేసేవాడు కాడు.

131. అంటే సముద్రాన్ని చీల్చి అందులో దారిని ఏర్పరచాము. మిమ్మల్ని ఒక ఒడ్డు నుంచి మరో ఒడ్డుకు చేర్చాము. (అల్ బఖరా సూరా 50వ ఆయతులో ఇది వచ్చింది. మరిన్ని వివరాలు షుఅరా సూరాలో కూడా రానున్నాయి).

132. దైవాజ్ఞపై సముద్రం చీలిపోయి అందులో మార్గం ఏర్పడినప్పుడు ఫిరౌన్ కూడా తన సేనల్ని ఆ మార్గం గుండా ముందుకు నడిపించాడు. రాత్రికి రాత్రే మూసా ఇస్రాయీలు సంతతివారిని తన చెరనుంచి విడిపించుకుని పోవటాన్ని అతను జీర్ణం చేసుకోలేకపోయాడు. వాళ్లను వెంబడించి, ముట్టడించి, తిరిగి తన రాజ్యానికి తీసుకురావాలనీ, మరోసారి వాళ్లను బానిసలుగా చేసుకోవాలని నిశ్చయించుకున్నాడు. అందుకే ఇస్రాయీలు వంశస్థులను వెంబడించాడు. మరోవైపు దైవప్రవక్త మూసా (అ) తన జాతివారిని తీసుకుని సముద్రం దాటగానే దైవాజ్ఞపై సముద్రంలోని నీళ్లు కలసిపోయాయి. ఫిరౌన్ సమేతంగా అతని సైన్యమంతా సాగర గర్భంలో కలసి పోయింది.

133. ఇప్పుడు విశ్వసించి ప్రయోజనం ఏమీ లేదు. విశ్వసించవలసిన సమయంలో నువ్వు

فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ آيَةً ۚ وَإِنَّ كَثِيرًا
مِّنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا لَغَافِلُونَ ﴿٩٢﴾

92 కాబట్టి ఈ రోజు, నీవు నీ తర్వాతి తరాలకు గుణపాఠం అయ్యే నిమిత్తం నీ శవాన్ని మాత్రమే రక్షిస్తాము.[134] యదార్థ మేమిటంటే జనులలో చాలామంది మా సూచనలను నిర్లక్ష్యం చేస్తారు (అని సమాధానం ఇవ్వబడింది).

وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مُبَوَّأَ صِدْقٍ وَرَزَقْنَاهُم مِّنَ
الطَّيِّبَاتِ فَمَا اخْتَلَفُوا حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْعِلْمُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي
بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾

93 మేము ఇస్రాయీలు సంతతి వారికి మంచి మంచి నివాస స్థలాన్ని, తినటానికి పరిశుద్ధమైన ఆహార పదార్థాలను ఇచ్చాము. వారివద్దకు (మంచిచెడుల) జ్ఞానం వచ్చిన తరువాతే వారు విభేదించు కున్నారు![135] నిశ్చయంగా నీ ప్రభువు ప్రళయదినాన వారు విభేదించుకుంటూ ఉన్న విషయాలపై వారి మధ్య తీర్పు చేస్తాడు.

పొగరుబోతులా ప్రవర్తించావు. బలహీనులపై దౌర్జన్యానికి ఒడిగట్టావు అని అతనికి సమాధానం ఇవ్వబడింది.

134. ఫిరౌను సముద్రంలో మునిగినప్పుడు చాలామందికి ఆ విషయం నమ్మశక్యం కాలేదు. అందుకే దైవాజ్ఞపై సముద్రం అతని శవాన్ని ఒడ్డుకు విసిరేసింది. అందరూ అతని శవాన్ని తదేకంగా తిలకించారు. నూరు గొడ్లను తిన్న రాబందు ఒక్క గాలివానకు కూలిపోయినట్లు నేల నాలుగు చెరగులా చండశాసనుడిలా చెలరేగిపోయిన ఆ నిరంకుశ చక్రవర్తి అంతం ఇలా అనూహ్యంగా జరిగిపోవటం అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించి ఉండవచ్చు. చరిత్ర తిరిగే వివిధ మలుపుల్లో అదీ ఒక మేలి మలుపే. భావితరాలకు అదొక గుణపాఠం. నేటికీ ఫిరౌను శవం ఈజిప్టు మ్యూజియంలో – మమ్మీగా చేసి – భద్రపరచబడి ఉందని అనబడుతోంది. నిజము దేవుడెరుగు!

135. దైవానుగ్రహాలపై వారు కృతజ్ఞులుగా మెలగవలసింది పోయి విముఖతకు పాల్పడ్డారు. పోనీ, తెలియకపోవటం వల్ల వ్యతిరేకించారా అంటే అదీ కాదు. అన్నీ క్షుణ్ణంగా తెలిసి కూడా వ్యతిరేకతకు పాల్పడ్డారు. దీన్నిబట్టి బోధపడేదేమిటంటే అసూయా ద్వేషాలు మరియు పెద్దరికం వ్యతిరేకతకు ప్రధాన కారణాలుగా నిలుస్తాయి.

94 మరి మేము నీ వద్దకు పంపిన దానిపై ఏమాత్రం సందేహమున్నా నీకు పూర్వపు గ్రంథాన్ని పారాయణం చేస్తున్నవారిని అడిగిచూడు. నిశ్చయంగా నీవద్దకు నీ ప్రభువు తరఫునుంచి సత్యం (తో కూడిన గ్రంథం) వచ్చింది. కనుక నువ్వు ఎంత మాత్రం శంకించేవారిలో చేరకు.[136]

فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسْئَلِ الَّذِينَ يَقْرَءُونَ
الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ
مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٩٤﴾

95 అల్లాహ్ ఆయతులను అసత్యాలని ధిక్కరించిన వారిలో కూడా చేరకు. నువ్వు గనక అలా చేశావంటే నష్టపోయిన వారిలో చేరిపోతావు సుమా![137]

وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَتَكُونَ مِنَ
الْخٰسِرِينَ ﴿٩٥﴾

96 ఎవరి విషయంలో నీ ప్రభువు మాట నిజమని నిరూపితమయిందో వారు ఎన్నటికీ విశ్వసించరు.

إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٩٦﴾

97 ఒకవేళ వారి వద్దకు నిదర్శనాలన్నీ చేరినా సరే –వ్యధాభరితమైన శిక్షను చూడనంతవరకూ[138] (వారు విశ్వసించరు).

وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ اٰيَةٍ حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٩٧﴾

136. ఇక్కడ సామాన్య జనులనో లేక మహాప్రవక్త (స) ద్వారా ఆయన అనుచర సమాజాన్నో ఉద్దేశించి ఈవిధంగా ఉపదేశించటం జరిగింది. ఎందుకంటే దైవప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం)కు తనపై అవతరిస్తున్న 'వహీ' గురించి ఏమాత్రం సందేహం ఉండేది కాదు. కనుక "గ్రంథ పారాయణం చేస్తున్న వారిని అడిగి నీ సందేహం తీర్చుకో" అనేమాట మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసం) వారిని ఉద్దేశించి చెప్పటం అనేది జరగనే జరగదు. ఈ వాక్యంలోని భావార్థం ఇది : "దివ్య ఖుర్ఆన్‌కు మునుపు వచ్చిన గ్రంథాలు (తౌరాత్, బైబిలు మొదలగునవి) ఎవరెవరి వద్ద ఉన్నాయో వారిని అడిగి, అందులో అంతిమ దైవప్రవక్త (స) గురించి పేర్కొనబడిన గుణగణాలను గురించి తెలుసుకోండి."

137. ఈ వాక్యం కూడా పారాయణం చేసే వారందరికీ వర్తిస్తుంది. దీనిపట్ల గల ధిక్కారవైఖరి నష్టానికీ, వినాశానికి దారి తీస్తుందని ఇందులో చెప్పబడింది.

138. వారు చెడుల చెట్లుగా, పాపాల పుట్టలుగా మారిపోయారు. పాపకార్యాలకు నిరంతరం పాల్పడుతూ ఉండటం వల్ల వారి హృదయాల నుంచి సత్యాన్ని గ్రహించే శక్తి

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ آمَنَتْ فَنَفَعَهَا إِيمَانُهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ
لَمَّا آمَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٩٨﴾

98 (ఈ విధంగా ఆపదకు చేరువయిన తరువాత) విశ్వాస ప్రకటన చేసే వారి విశ్వాసం – ఒక్క యూనుస్ జాతి వారికి తప్ప ఇతర బస్తీవాసులెవరికీ లాభ దాయకం కాలేదు.[139] వారు (యూనుస్ జాతిప్రజలు) విశ్వసించగానే ప్రపంచ జీవితంలో అవమానకరమైన శిక్షను వారినుంచి తొలగించాము. ఒక నిర్ణీత సమయం వరకూ జీవనలాభం పొందే అవకాశం వారికి కల్పించాము.[140]

నశించిపోయింది. ఇక ఏ హితబోధ కూడా వారి హృదయ కవాటాలను తట్టలేదు. ఏ ప్రబల నిదర్శనమూ వారి బుర్రకెక్కదు. ఎందుకంటే వారి మేధ ముకుళించుకు పోయింది. ఒకవేళ వారి కళ్లు తెరచుకున్నా పీకల లోతు కష్టాలలో మునిగినప్పుడే తెరచుకుంటాయి. ఆ సమయంలో వారు చేసే విశ్వాస ప్రకటన వారిని గండం నుంచి గట్టెక్కించదు. “మా శిక్షను చూసిన తరువాత వారు ప్రకటించే విశ్వాసం వారికే మాత్రం ప్రయోజనం చేకూర్చదు” (అల్ మోమిన్ – 85).

139. ఒక్క యూనుస్ (అలైహిస్సలాం) జాతి జనులకు మాత్రం ఈ విషయంలో మినహా యింపు ఇవ్వబడింది. సాధారణంగా దైవశిక్ష వచ్చిపడే సమయంలో లెంపలేసుకుంటే ఆ పశ్చాత్తాపం ఆ జాతికి ఎలాంటి లాభమూ చేకూర్చదు.

దైవప్రవక్త హ(జ్రత్ యూనుస్ (అలైహిస్సలాం) జాతిపై నుంచి తప్పించబడిన ఆ శిక్ష పూర్వాపరాలు ఇవి! ఎంతగా ఉపదేశించినా తన జాతివారు తన మాటను ఖాతరు చేయకపోవటంతో హ(జ్రత్ యూనుస్ (అలైహిస్సలాం) విసుగు చెందారు. “ఫలానా రోజు మీపై దైవాగ్రహం విరుచుకుపడుతుంది” అని తన జాతివారికి చెప్పి అక్కణ్ణుంచి వెళ్ళిపోయారు. కారు మేఘాల రూపంలో ఆ విపత్తు క్రమ్ముకుంటూ ఉండగా ఆ బస్తీలోని వారంతా తమ పసిపిల్లలను, మహిళలను, పశువులను తీసుకుని ఒక బహిరంగ స్థలంలోకి వచ్చి దీనాతి దీనంగా వేడుకున్నారు. తమవల్ల జరిగిన తప్పుపై పశ్చాత్తాపం చెందారు. ఎట్టకేలకు అల్లాహ్ వారి మొరలను ఆలకించాడు. వారి అభ్యర్థనలను ఆమోదించి, ఆపదను వారిపై నుంచి తొలగించాడు.

అదే సమయంలో–మరోవైపు–హ(జ్రత్ యూనుస్ (అలైహిస్సలాం) వచ్చేపోయే జనులను తన జాతివారి స్థితిగతుల గురించి ఆరా తీసేవారు. వారిపై నుంచి శిక్ష తప్పించ బడిందనీ, దేవుడు వాళ్ళను మన్నించి మరో అవకాశం ఇచ్చాడని తెలుసుకున్నారు.

99 నీ ప్రభువు గనక తలచుకుంటే భూమండలంలోని జనులంతా విశ్వసించి ఉండేవారే.[141] అలాంటప్పుడు (ఓ ముహమ్మద్‌- స!) జనులు విశ్వసించాల్సిందేనని నువ్వు వారిపై బలవంతం చేస్తావా?

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَآمَنَ مَن فِي الْأَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًا ۚ أَفَأَنتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٩٩﴾

కాని తనను ధిక్కరించిన తన జాతి ప్రజల్లోకి పోవటానికి ఆయన మనసు ఒప్పుకోలేదు. ఆ విధంగా ఆయన తన జాతిపై అలక వహించి మరో తీరప్రాంతానికి వెళ్ళిపోయారు. అప్పుడు అక్కడ ఏం జరిగింది? అనేది మరోచోట వస్తుంది (ఫత్‌హుల్‌ ఖదీర్‌).

అయితే ఈ నేపథ్యంలో ఖుర్‌ఆన్‌ వ్యాఖ్యాతల మధ్య భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి. యూనుస్‌ జాతివారు ఎప్పుడు విశ్వసించారు? విశ్వాస ప్రకటన లాభదాయకం కాని ఘడియలో విశ్వసించారా? లేక ఆ ఘడియ రాక మునుపే వారు తమ తప్పుని సరిదిద్దుకుని ఈమాన్‌ స్వీకరించారా? అల్లాహ్‌ యూనుస్‌ జాతిని తన సంప్రదాయం నుంచి ప్రత్యేక వినాయింపుని ఇచ్చినట్లు ప్రకటించటాన్ని బట్టి మొదటి అభిప్రాయమే సరైనదనిపిస్తోంది. వాస్తవం అల్లాహ్‌కే తెలుసు.

140. ప్రాపంచిక శిక్షను తొలగించినట్లు ఇక్కడ ఖుర్‌ఆన్‌ చెప్పింది. కాని పరలోక శిక్ష గురించి వివరించలేదు. కాబట్టి పరలోక శిక్ష నుంచి వారింకా తప్పించబడలేదు అని కొంతమంది వ్యాఖ్యాతలు అభిప్రాయపడ్డారు. అయితే విశ్వసించిన కారణంగా వారి ఐహిక శిక్ష తొలగించబడిందని ఖుర్‌ఆన్‌ స్పష్టం చేయటం వల్ల పరలోక శిక్ష గురించి విడమరచి చెప్పాల్సిన అవసరం కూడా లేదు. ఎందుకంటే పరలోక శిక్ష అనేది విశ్వాసం ఉందా? లేదా? అన్న అంశంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. విశ్వసించిన మీదట యూనుస్‌ జాతి గనక తన విశ్వాసంపై స్థిరత్వం కనబరచి ఉంటే నిశ్చయంగా అది పరలోక శిక్ష నుంచి కూడా బయటపడుతుంది.

141. కాని ఇది దైవేచ్ఛ కానేకాదు. ఒకవేళ అలా చేసి ఉంటే అది ఆయన ప్రణాళికకు విరుద్ధం అవుతుంది. అందలి పరమార్థాన్ని దేవుడే ఎరుగు. భూలోకంలోని జనులంతా ముస్లిములుగా మారాలన్న కాంక్ష అంతిమ దైవప్రవక్త (సఅసం) వారిలో తీవ్రంగా ఉండేది. కాని అల్లాహ్‌ మాత్రం అలా కోరుకోవటం లేదు. అందుకే – విశ్వసించమని నువ్వు జనులను ఎలా బలవంతం చెయ్యగలవు? అని ప్రశ్నించటం జరిగింది. బలవంతంగా వారి మెడలు వంచే శక్తి నీలో లేదు. అలాగే దానికి సంబంధించి బాధ్యత కూడా నీపై లేదు అని అల్లాహ్‌ తన ప్రవక్త (సఅసం) కు స్పష్టం చేశాడు.

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ تُؤْمِنَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ
عَلَى الَّذِيْنَ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿١٠٠﴾

100 వాస్తవానికి దైవాజ్ఞ కానంతవరకూ ఎవడూ విశ్వసించడు. బుద్ధిహీనులపై అల్లాహ్ అశుద్ధతను వేసేస్తాడు.[142]

قُلِ انْظُرُوْا مَاذَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَمَا تُغْنِى الْاٰيٰتُ
وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٠١﴾

101 (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు: "ఆకాశాలలో, భూమిలో ఏ వస్తువు లయితే ఉన్నాయో వాటిని కాస్త (నిశిత దృష్టితో) చూడండి!" విశ్వసించని వారికి సూచనలు గానీ, హెచ్చరికలుగానీ లాభదాయకం కాజాలవు.

فَهَلْ يَنْتَظِرُوْنَ اِلَّا مِثْلَ اَيَّامِ الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ قُلْ
فَانْتَظِرُوْا اِنِّىْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِيْنَ ﴿١٠٢﴾

102 బహుశా వీళ్లు తమకు పూర్వం గతించిన వారికి ఎదురయిన సంఘటనల లాంటి వాటి కోసం ఎదురుచూస్తు న్నారేమో! "సరే. అలా అయితే మీరూ నిరీక్షించండి. మీతో పాటే నేనూ నిరీక్షిస్తాను"[143] అని (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు.

ثُمَّ نُنَجِّىْ رُسُلَنَا وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كَذٰلِكَ ۚ حَقًّا عَلَيْنَا نُنْجِ
الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٣﴾

103 మరి మేము మా ప్రవక్తలను, విశ్వ సించిన వారిని కాపాడేవారము. అదే విధంగా విశ్వసించిన వారిని కాపాడటం మా విధి.

142. 'అశుద్ధం' అంటే భావం అవిశ్వాసం, శిక్ష. అంటే దైవ వచనాలపై యోచన చెయ్యని వారు అవిశ్వాసంలోనే మగ్గుతూ ఉంటారు. కడకు వారు దైవశిక్షకు పాత్రులవుతారు.

143. ఏ నిదర్శనం, ఏ హెచ్చరికా వీరిమీద ప్రభావం చూపదు. కనుక వీరు విశ్వసించరు. అలాంటి వీరు వెనుకటి సమాజాలపై వచ్చి పడిన విపత్తులు తమపై కూడా రావాలని కోరుకుంటున్నారా? ఒకవేళ అదే వారి మనోగతం అయివుంటే దానికోసం వారిని ఎదురు చూడమనండి. ఆపద గనక వచ్చి పడిందంటే అవిధేయులను కాపాడేవాడెవడూ ఉండడు మరి!

104 (ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు:[144] "ప్రజలారా! నా ధర్మం పట్ల మీకు సందేహం ఉంటే (వినండి), అల్లాహ్‌ను వదలిపెట్టి మీరు పూజించే వారిని నేను పూజించను.[145] అయితే మీ ప్రాణాలను స్వాధీనం చేసుకునే అల్లాహ్‌ను నేను ఆరాధిస్తున్నాను.[146] విశ్వసించే వారిలో ఉండాలని నాకు ఆదేశించబడింది."	قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِيْ شَكٍّ مِّنْ دِيْنِيْ فَلَآ اَعْبُدُ الَّذِيْنَ تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ اَعْبُدُ اللّٰهَ الَّذِيْ يَتَوَفّٰىكُمْ ۚ وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٤﴾
105 "పూర్తి ఏకాగ్రతతో (ఈ) ధర్మం వైపుకు అభిముఖం కావాలనీ,[147] షిర్క్ చేసేవారిలో చేరిపోరాద"ని కూడా నాకు చెప్పబడింది.	وَاَنْ اَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّيْنِ حَنِيْفًا ۚ وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٠٥﴾
106 "అల్లాహ్‌ను వదలిపెట్టి నీకు ఎలాంటి లాభాన్నిగానీ, కీడునుగానీ కలిగించలేని దానిని నువ్వు ఆరాధించకు. ఒకవేళ అలాంటి పని చేశావంటే నువ్వు కూడా దుర్మార్గుల్లో ఒకడివవుతావు"[148] (అని హెచ్చరించబడింది).	وَلَا تَدْعُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ ۚ فَاِنْ فَعَلْتَ فَاِنَّكَ اِذًا مِّنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٠٦﴾

144. నీ పద్ధతి – బహుదైవారాధకుల పద్ధతి వేర్వేరని నీవు ప్రజలకు సూటిగా చెప్పేయి. ఏక దైవారాధన విషయంలో ఎలాంటి రాజీకి, సడలింపులకు తావు లేదు అన్న సంగతి అందరికీ స్పష్టంగా తెలిసిపోవాలి అని దేవుడు ఈ వాక్యం ద్వారా తన ప్రవక్తకు చెబుతున్నాడు.

145. నేను అవలంబించే ధర్మం సత్యధర్మం. ఏకదైవారాధన గురించి నొక్కిచెప్పే ధర్మం ఇది. ఒకవేళ ఈ ధర్మం పట్ల మీకు ఇప్పటికీ సంశయాలు, అనుమానాలుంటే అది మీ తలరాత. నేను మాత్రం నా మతధర్మాన్నే అవలంబిస్తాను. మీరు పూజించే చిల్లర దేముళ్ళను నేను ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ పూజించలేను అన్నది ముహమ్మద్ (సఅసం) మాటలకు భావం.

146. ఎందుకంటే జీవన్మరణాలు ఆయన చేతిలోనే ఉన్నాయి. ఆయన తాను కోరిన సమయంలో వాటిని ఇస్తాడు, తీసుకుంటాడు.

147. **'హనీఫ్'** అంటే ఒకే వైపు తిరిగేవాడు అని అర్థం. అంటే అన్ని మతాలను, కాల్పనిక వ్యవస్థలను, దురాచారాలను వదలి మనిషి సత్యధర్మమైన ఇస్లాంపైనే మనసును

وَاِنۡ يَّمۡسَسۡكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهٗۤ اِلَّا هُوَ‌ۚ وَاِنۡ يُّرِدۡكَ
بِخَيۡرٍ فَلَا رَآدَّ لِفَضۡلِهٖ‌ؕ يُصِيۡبُ بِهٖ مَنۡ يَّشَآءُ مِنۡ عِبَادِهٖ‌ؕ وَهُوَ
الۡغَفُوۡرُ الرَّحِيۡمُ ۝١٠٧

107 ఒకవేళ అల్లాహ్ నీకేదైనా బాధకు గురిచేస్తే ఆయన తప్ప మరొకరెవరూ దానిని దూరం చేయలేడు. ఒకవేళ ఆయన నీకు ఏదైనా మేలు చెయ్యగోరితే ఆయన కృపను అడ్డుకునేవాడు కూడా ఎవడూ లేడు.[149] ఆయన తన కృపను తన దాసులలో తాను కోరిన వారిపై కురిపిస్తాడు. ఆయన అమితంగా క్షమించేవాడు, అపారంగా కనికరించేవాడు.

قُلۡ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ قَدۡ جَآءَكُمُ الۡحَـقُّ مِنۡ رَّبِّكُمۡ‌ۚ فَمَنِ
اهۡتَدٰى فَاِنَّمَا يَهۡتَدِىۡ لِنَفۡسِهٖ‌ۚ وَمَنۡ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ
عَلَيۡهَا‌ ۚ وَمَاۤ اَنَا عَلَيۡكُمۡ بِوَكِيۡلٍ ؕ‏ ۝١٠٨

108 (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు: "ప్రజలారా! మీ వద్దకు మీ ప్రభువు తరఫునుంచి సత్యం వచ్చేసింది.[150] కాబట్టి ఇప్పుడు ఎవడైనా సన్మార్గానికి వస్తే అతడు తన (మంచి) కోసమే సన్మార్గానికి వస్తాడు.[151] మరెవడైనా అపమార్గానికి లోనైతే ఆ అపమార్గం అతనికే హానికరం[152] అవుతుంది. నేను మీపై నియమించబడిన కావలివాణ్ణి మాత్రం కాను."[153]

లగ్నం చేయటం, చిల్లర దేవుళ్ల వైపు నుంచి ముఖం తిప్పుకొని అల్లాహ్ వైపు తిరగటం అని భావం.

148. అల్లాహ్‌ను కాదని లాభనష్టాలను కలిగించలేని వ్యక్తులను, శక్తులను, వస్తువులను పూజిస్తే అది జులుం (అన్యాయం, అధర్మం) అనిపించుకుంటుంది. 'జులుం' అంటే ఏమిటీ? ఒక వస్తువును దాని నిజస్థానం నుంచి తొలగించి, ఇమడని చోట పెట్టడం. కాబట్టి ఆరాధన (దాస్యం) అనేది అల్లాహ్ హక్కు. అందరినీ సృష్టించి, అందరికీ జీవన సామగ్రిని సమకూరుస్తున్న శక్తిమంతుని వదలిపెట్టి వేరొకరిని ఆరాధించటం అంటే అది అపచారం, అన్యాయం అవుతుంది. అందుకే 'షిర్క్'ను చాలా పెద్ద అన్యాయంగా అభివర్ణించటం జరిగింది. ఈ ఆయతులో కూడా మహాప్రవక్త (సఅసం)ను ఉద్దేశించి ఈ మాటలనబడినా అవి సమస్త మానవులను దృష్టిలో పెట్టుకుని చెప్పబడినవే.

149. **'మేలు'** అనే దానిని అల్లాహ్ ఇక్కడ తన కటాక్షంగా, అనుగ్రహంగా, కృపగా పేర్కొనటం

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿١٠٩﴾

109 (ఓ ప్రవక్తా!) నువ్వు నీవద్దకు పంపబడే వహీని అనుసరిస్తూ ఉండు. అల్లాహ్ తీర్పు చేసేవరకూ ఓపిక పట్టు.[154] ఆయన తీర్పుచేసే వారిలోకెల్లా శ్రేష్ఠుడు.[155]

లోని మర్మం ఏమిటంటే దాసులు తమ ఆచరణల ద్వారా ఆ 'మేలు' పొందటానికి యోగ్యులు కానప్పటికీ ఆయన తన కృపతో వారికి దానిని ప్రసాదిస్తాడు.

150. 'సత్యం' అంటే దివ్య ఖుర్ఆన్ అనీ, ఇస్లాం ధర్మం అని భావం. అందులో ఒకే దేవుణ్ణి ఆరాధించటం, ముహమ్మద్ (స) దైవదౌత్యాన్ని విశ్వసించటం చాలా అవసరం.

151. ప్రళయదినాన అల్లాహ్ శిక్ష నుంచి బయటపడినవానికే ఈ ప్రయోజనం కలుగుతుంది.

152. అంటే అతను నడచిన పెడదారి, తీర్పుదినాన దైవాగ్రహానికి కారణభూతమై అతన్ని నరకాగ్నికి ఆహుతి చేస్తుంది. అంతేగాని అల్లాహ్‌కు కలిగే నష్టం ఏమీ ఉండదు. ఎవరయినా సన్మార్గాన్ని అవలంబిస్తే అతని ఈ అవలంబన వల్ల దేవునికి ఒనగూడే శక్తి ఏమీ లేదు. అలాగే ఎవరయినా అపమార్గాన నడిస్తే దానివల్ల దైవానికి కలిగే కీడు కూడా ఏమీ ఉండదు. మొత్తానికి విశ్వాసాన్ని, సన్మార్గాన్ని అవలంబించమనే ఈ ఉపదేశాలు, అపమార్గానికి దూరంగా ఉండమనే ఈ హెచ్చరికలు మానవుల శ్రేయస్సుకోసమే గాని ఇందులో దేవుని స్వార్థం ఏమీ లేదు.

153. అనుక్షణం మిమ్మల్ని కనిపెట్టుకుని ఉండే బాధ్యత నాపై లేదు. ఎలాగయినా సరే మిమ్మల్ని ముస్లింలుగా మార్చివేయాలన్న లక్ష్యం కూడా నాకు ఇవ్వబడలేదు. నేను మీకు దైవసందేశాన్ని అందజేసేవాణ్ణి మాత్రమే. సన్మార్గగాములకు స్వర్గలోక శుభ వార్తను వినిపించటం, దుర్మార్గులను నరకాగ్ని గురించి హెచ్చరించటం నా కర్తవ్యం. ఈ సందేశాన్ని విని, దాన్ని నమ్మి, తదనుగుణంగా నడుచుకుంటే సరి. కాదు, కూడదు అనంటే నేనేం చేయగలను? బలవంతంగా ఒప్పించటం నా బాధ్యత కాదు.

154. 'వహీ' ద్వారా నీకు పంపబడిన దానిని నువ్వు ఖచ్చితంగా అవలంబించు. చేయమన్న వాటిని చేస్తూ ఉండు. వారించిన వాటికి దూరంగా ఉండు. ఏ విషయంలోనూ లోటు రానివ్వకు. ఈ మార్గానుసరణలో ఎదురయ్యే కష్టనష్టాలను, వ్యతిరేకతలను సహనంతో, స్థయిర్యంతో ఎదుర్కో అని అల్లాహ్ తన సందేశహరునికి ఉపదేశిస్తున్నాడు.

155. ఎందుకంటే ఆయన పరిజ్ఞానం పరిపూర్ణమైనది. ఆయన శక్తి అసాధారణమైనది. ఆయన అధికారం అపరిమితమైనది. ఆయన కారుణ్యం కూడా విస్తృతమైనది. అందువల్ల ఆయన తీర్పును మించిన అత్యుత్తమ తీర్పు మరొకటి ఉండదు.